REGIONÁLNY DVOJTÝŽDENNÍK

SLOVENSKÁ BRÁNA

VYCHÁDZA OD ROKU 1951

ŠTVRTOK 23. APRÍL 2020 | ČÍSLO 8 | ROČNÍK XXX. (LXX.) | CENA 0,90 € | WWW.SLOVENSKABRANA.SK

ses tlmače

Aktuálne na 8. - 9. strane

KOZÁROVCE

Zabudnutý rodák Filip Švolík

(viac na str. 4)

NOVÁ BAŇA

Farebný svet ornamentov

(viac na str. 10)

ŽELIEZOVCE

55 rokov strelnice

(viac na str. 15)

Seniori cítia istotu rodinného zázemia

Slovenskom v ostatných dňoch otriasla situácia s prípadmi koronavírusu v Domovoch sociálnych služieb. Dotkla sa najmä najstaršej generácie, ktorá už i tak trpí odlúčenosťou od svojich najbližších. Napriek tomu sa domovy pre seniorov snažia poskytnúť svojim klientom život v príjemnom prostredí prírody, vytvoriť im pocit bezpečia a rodinného zázemia, prihovoriť sa milým slovom. Výnimkou nie je ani Zariadenie pre seniorov – Domov dôchodcov v Santovke, kde sa o našich starkých stará príjemný tím ošetrovateľov. Viac nám o živote v zariadení povedala riaditeľka Mgr. Jana Chrobáková.

Zariadenia pre seniorov – Domov dôchodcov Santovka (ZpS DD) je verejným poskytovateľom sociálnych služieb, ktorého zriaďovateľom je Obec Santovka. Celoročne sa v ňom poskytujú pobytové sociálne služby pre klientov, ktorí dovŕšili dôchodkový vek. Celková kapacita zariadenia je 88 klientov. V súčasnej dobe starostlivosť o klientov zabezpečuje 44-členný kolektív. O tom, že je to práca nevyhnutá svedčí aj fakt, že sa v ňom nachádza 16 klientov, ktorí sú dlhodobo pripútaní na lôžko, 20 imobilných občanov a 25 čiastočne imobilných.

Z dôvodu výskytu a šíreniu sa koronavírusu, ako aj z dôvodu, že v našom domove žijú starší občania, ktorí sú vysoko rizikoví, pristúpili sme už 6. marca k úplnému uzavretiu zariadenia pre návštevy. Od tohto dátumu sme prijali ešte viacero opatrení. Všetky boli prijaté v zmysle záväzných postupov a nariadení vydaných MPSVaR, ktoré sú záväzné pre všetkých poskytovateľov sociálnych služieb. Cieľom je minimalizovanie ohrozenia zdravia a bezpečnosti našich seniorov a ľudí s komplikovaným zdravotným stavom. Opatrenia prijímame aj v súčinnosti s Obcou Santovka. Jedným z týchto opatrení bolo celoplošné laboratórne vyšetrenie všetkých zamestnancov na koronavírus, ktorého výsledky boli k 16. aprílu negatívne. Testovanie bolo zabezpečené našim zriaďovateľom. Aj touto cestou sa mu chceme poďakovať, nakoľko pristupuje k danej situácii zodpovedne a robí maximum opatrení na elimináciu nepriaznivej situácie.

(Pokračovanie na strane č. 10)

IZOLÁCIE PLOCHÝCH STRIECH
A. Takács
0948 392 910
(9/2020)

Les je tu pre nás všetkých

O apríli sa už tradične zvykne hovorievať ako o mesiaci lesov. Je tu pre nás všetkých. No, pripomínať si jeho jedinečnosť a nezastupiteľnú úlohu pre náš život by sme nemali len jeden mesiac v roku. Stromy nám poskytujú nielen kyslík, drevo a tieň, ale aj vzácne chvíle pohody a oddychu. Dôležitá je vhodná starostlivosť o ne, aby sa uchovali aj pre ďalšie generácie. O tom, čo všetko si správna starostlivosť o lesy vyžaduje, nám porozprával Ing. Peter Gróf z Odštepného závodu Levice, štátneho podniku Lesy SR.

Odštepný závod Levice je rozlohou najväčší v rámci štátneho podniku Lesy SR. Popíšte nám, odkiaľ a kam siaha a o aké rôzne druhy lesov sa stará?

Áno, máte pravdu. Odštepný závod Levice (ďalej len OZ Levice) je rozlohovo najväčší v rámci štátneho podniku Lesy SR. Celková katastrálna výmera nášho závodu je takmer 690 tisíc ha a výmera lesov, ktoré obhospodarujú je takmer 69 tisíc ha. Z JV strany nám tvorí prirodzenú hranicu rieka Dunaj, kde susedíme s Maďarskom - od Hamuliakova až po Štúrovo, kde južná hranica ďalej kopíruje riekou Ipeľ štátnu hranicu až po obec Muľa. Východnú hranicu tvorí pahorkatina Ostrôžky, severnú Krupinská pahorkatina, južná časť Štiavnických vrchov, južné svahy Pohronského Inovca a Podunajská pahorkatina.

Na území Odštepného závodu Levice sa môžete stretnúť s veľkou rozmanitosťou prírody, počnúc lužnými lesmi pri riekach Dunaj, Váh a Hron s vysokým zastúpením topoľov a vŕb až po najvyšší bod nášho územia vrch Sitno (1009 m. n. m.). Okrem spomínaných lužných lesov na tomto území rastú aj najviac zastúpené druhy dubov (zimný, cerový, letný, plstnatý, červený) buk, hrab, agát, javor, jaseň a iné listnáče. Z ihličnatých druhov je zastúpená borovica, smrek, smrekovec a jedľa. Zastúpenie ihličnatých drevín je z celkovej výmery len 3 %.

Čo všetko máme rozumieť pod starostlivosťou o lesy v SR? Aké rôzne činnosti to zahŕňa?

Máme na mysli hospodárenie v lesoch podľa najlepšieho svedomia i vedomia dodržiavajúc zákony prírody i legislatívy. V potrebnej harmónii využívame skúsenosti predkov i najnovšie poznatky lesníckej vedy.

(Pokračovanie na strane č. 11)

OTÁZKA ČÍSLA

Viete kedy bol založený futbalový klub FC ViOn Zlaté Moravce?

Dočítate sa v Slovenskej bráne.

Úspešná súťaž Slovenskej brány

POKLADY V KROJI II.

Ambasádorkou súťaže je Vlasta Mudríková

Zaostrili sme na najmladších folkloristov v regióne.

O hlasy čitateľov v tomto čísle zabojujú ďalší aktívni mladí folkloristi.

Pripravené sú zaujímavé ceny pre súťažiacich i hlasujúcich.

4. kolo súťaže pokračuje v tomto čísle.

(Viac o súťaži na strane č. 5)

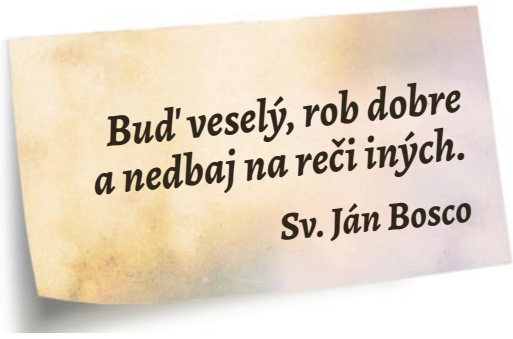

NEPREHLIADNITE

Najbližšie číslo Slovenskej brány vyjde 7. mája 2020. Uzávierka príspevkov do tohto čísla je 1. mája, články z podujatí z 2. - 3. 5. treba dohodnúť s redakciou.

editoriál

Tešme sa, že máme s kým byť

Pred pár dňami som na internete narazila na krátke videjko zo známej írskej Late Late show (Šou neskoro v noci) - podobnej, aká beží snáď v každej krajine. Populárne talkshow sa po krátkej pauze znovu objavujú na televíznych obrazovkách síce s hosťami, no bez publika.

Ryan Tubridy, jej moderátor, začínal slovami: „Počty úmrtí sa zvyšujú. Štatistiky bez kúska ľudskosti. Na pozadí každej z nich však stojí konkrétne meno. A za každým z nich dvere do života. Života niekoľkých desaťročí, žitého v plnosti, dobre prežitého a milovaného, no ukončeného predčasne kvôli koronavírusu. Život, ktorému bola odopretá jeho hodnota, blízkosť a šanca skonať v náručí milovaných." Spomeniem si na to zakaždým, keď sa dozvedám nové „štatistiky".

A tak večer, na Bielu sobotu, ktorá je v kresťanstve predvečerom osláv vzkrieseného Krista - svetla sveta, zapaľovali Íri vo svojich príbytkoch symbolické svetlo - či už svetielko v mobile, šťuknutie vypínača alebo plameň sviečky - na pamiatku všetkých postihnutých chorobou.

Pekné ľudské gesto. Netuším, či malo naozaj niečo spoločné s Veľkou Nocou - skôr nie, ako áno. Po tom som už nepátrala. No, počas slávenia sviatkov Veľkej Noci horeli v aj oknách slovenských veriacich zažaté sviece na znak pravej veľkonočnej radosti. Radosti prežívanej netradične - v kruhu rodiny pred televíznou obrazovkou počas priamych prenosov bohoslužieb.

Ak vieme, modlime sa za tých, ktorí nás predišli do večnosti, nič viac pre nich spraviť nemôžeme. No, napriek všetkému, pokúsme sa nebyť smutní a skeptickí. Tešme sa, že máme s kým byť, že máme rodinu. Uchovávajme si dobrú náladu a humor. Je korením života, ako vás o tom v jednom z článkov presvedčia aj herci z Teáter Komika. Často choďme do prírody - to nám predsa nikto nezakázal - a vychutnajme si sviežosť lesa. Vytiahnime farbičky a maľujme hoc' aj ornamenty - podobne ako Evka Velty, ktorej doslova menia život.

Príležitostí je viac než dosť - stačí si len vybrať. My vám k tomu ponúkame množstvo kvalitného čítania na príjemné chvíle pohody. Zostaňte nám verní aj naďalej.

Mária Švecová

Jeden pozitívny v rómskej lokalite Domky

Pri priebehu testovania na koronavírus COVID -19 v rómskych osadách sa dalo očakávať, že k testovaniu dôjde aj v lokalite Domky pri Kozárovciach, kde žije miestna rómska komunita. Informáciu o testovaní prijal ako prvý starosta obce Ing. Bystrík Ižold v sobotu 18. apríla. „Spoločne s terénnymi pracovníčkami sme vybrali 40 mien pre odber vzoriek a zabezpečili základnú informovanosť medzi obyvateľmi v tejto lokalite, čo všetko sa bude diať a ako majú v nedeľu postupovať. Mená sme vyberali podľa toho, kto sa vrátil z cudziny, kto sú jeho rodinní príslušníci a zároveň sme pokryli každý dvor a rodinu. Následne som zvolal malú poradu na OcÚ a spoločne s veliteľom DHZ sme si vysvetlili, ako budeme v nedeľu postupovať a pomáhať príslušníkom Ozbrojených síl SR. Informoval som krízový štáb OÚ Levice a Okresné riaditeľstvo PZ SR," povedal pre našu redakciu starosta obce.

Odber vzoriek obyvateľov žijúcich v lokalite Domky sa uskutočnil v nedeľu 19. apríla pri Motoreste STOP. Celý tento odber bol realizovaný v réžii OS SR (Ozbrojené sily SR) za pomoci PZ SR, Úradu splnomocnenca pre Rómske komunity, členov DHZ Kozárovce a v neposlednom rade zamestnancov OcÚ, vrátane starostu obce. Odber prebiehal pokojne a disciplinovane, boli dodržané odstupy a pokyny. Pred obedom sa všetko dezinfikovalo a príslušníci OS SR sa presunuli do inej obce v Nitrianskom regióne.

V pondelok podvečer dostal starosta informáciu, jeden z tých 40 je pozitívne testovaný. Spustil sa kolotoč medzi všetkými štátnymi orgánmi, teda Políciou SR, Ozbrojenými silami, krízovým štábom okresného úradu s tým, že v utorok ráno starosta zvolal krízový štáb na území obce Kozárovce. Prítomní boli okrem členov obecného krízového štábu, prizvaní zástupcovia Regionálneho úradu verejného zdravotníctva, hasičov, polície, ozbrojených síl, levickej nemocnice a Odboru krízového riadenia OÚ v Leviciach. Po zasadnutí bola nariadená karanténa, uzavretie celej osady policajtmi. Nikto nemôže ísť von, ani dnu.

„Pozitívne testovaný muž prišiel pred dvomi týždňami z Čiech, nahlásil sa, volali mi, že je tu, mal byť v karanténe. Práve v nedeľu, keď sa testovalo, mu skončila 14-dňová karanténa. Keď sme ho testovali nemal žiadne príznaky – je len nositeľom. Teraz zostal v osade, aby prebehla ďalšia karanténa," informoval nás starosta.

Na otázku, čo všetko sa bude teraz diať, nám odpovedal: „Vojaci posilnia hliadky policajtov a budú sa striedať po 12-hodinových zmenách. Celá osada bude minimálne 14 dní uzavretá. Na 14. deň, čo je 4.- 5. máj pozitívnemu mužovi vykonajú ďalšie testy. My teraz zabezpečujeme sčítanie obyvateľov reálne žijúcich v Domkoch, nielen oficiálne prihlásených. Všetci ostatní budú dotestovaní priamo v uzavretej osade, čo zabezpečí levická nemocnica. Zároveň ešte vytvárame zoznam všetkých, ktorí mohli dôjsť ku kontaktu s týmto človekom, to znamená predavačky zo všetkých obchodov, pošty, zamestnanci z nášho obecného úradu a zároveň z Tlmáč. Ľudia zo zoznamu budú musieť prejsť testovaním v levickej nemocnici."

Na záver rozhovoru sme sa ešte dozvedeli, že predajne potravín, pošta a obecný úrad boli ihneď dezinfikované a budú naďalej slúžiť svojmu účelu.

Pripravila M. Nemčeková

Najviac mi chýba rodina

Na juhu Francúzska v Toulouse žije už jedenásť rokov Slovenka Jana Švarková. Požiadali sme ju o rozhovor, aby nám priblížila súčasnú situáciu v tomto kúte sveta.

Čo Vás priviedlo do Francúzka, ako dlho tam žijete?

Do Francúzska ma priviedla láska k môjmu priateľovi. Študovala som na hotelovej akadémii v Žiari nad Hronom a ako 18-ročná som začala vykonávať zahraničnú prax v hoteloch vo Francúzsku. Počas tretej a poslednej letnej praxe na Korzike som pracovala s mojím terajším priateľom. Zaľúbili sme sa. Prax sa skončila a ja som sa musela vrátiť domov, ale stále sme boli v kontakte počas môjho posledného školského roka. Zmaturovala som a rozhodla som sa odísť žiť s ním. A už to trvá krásnych 11 rokov. Zo začiatku som pracovala ako čašníčka, a teraz už 7 rok pracujem v obchode FNAC (predávajú kultúrne a elektronické výrobky), na oddelení "service client", kde som buď na kase alebo vybavujem pôžičky pre zákazníkov alebo predávam lístky na koncerty a rôzne podujatia.

Určite sledujete vývoj epidémie v tejto krajine. Aké konkrétne opatrenia boli prijaté?

Vývoj epidémii sledujem, pretože nám to ovplyvňuje náš každodenný život. Francúzska vláda s opatreniami, podľa mňa, začala neskoro. Vírus sa tu začal objavovať začiatkom marca a prvé opatrenia prišli až v polovici mesiaca. Sme v karanténe od 14. marca, najskôr pozatvárali všetky školské zariadenia a nasledovali všetky obchody, okrem potravín a lekární. Nasledovali všetky parky, kde ľudia chodia športovať, parky pre deti, všetky pláže a pobrežia riek sú zakázané. Máme povolené vychádzky len na nákup, na vyšetrenia. Môžeme ísť von športovať na hodinu denne a v okruhu 1km od bydliska. Musíme mať však atestáciu na ktorej je vaše meno, trvalé bydlisko, dátum a hodina o koľkej ste vyšli von a samozrejme dôvod, pre ktorý sa nachádzate mimo bydliska. V meste sú policajti, ktorí kontrolujú tieto atestácie a keď ju nemáte alebo ste vonku bezdôvodne môžete dostať pokutu 135€ !

A rúška a rukavice? Nedostanete kúpiť v žiadnej lekárni, všetky boli dané do nemocníc, kde ich potrebujú najviac. Sú dostupné len na lekársky predpis alebo si ich musíte ušiť.

Máte pocit, že nastavené opatrenia proti šíreniu vírusu sú tam dostatočné? Sú ľudia disciplinovaní?

Nastavené opatrenia podľa môjho názoru nie sú dostatočné. Mali by sme mať každý aspoň zopár rúšok a rukavíc. Tak, ako to je na Slovensku. A mali by sprísniť kontroly. Nie všetci rešpektujú nariadenia, veľa ľudí vychádza von aj s deťmi a neuvedomujú si, že ich a svoju rodinu vystavujú riziku nákazy.

Platia obmedzenia zamestnania? Ako funguje doprava do a zo zamestnania?

Väčšina ľudí sú, ako ja, doma, ale tí čo môžu pracovať z domu, pracujú. Mestská doprava je obmedzená, menej autobusov aj čo sa týka metra, sú dlhšie intervaly medzi odchodmi. Sú k dispozícii mestské bicykle (to sa nezmenilo). A mestská doprava počas karantény je zadarmo.

Otvorené sú potraviny, lekárne, pošta (otváracie hodiny sú skrátene), stánky s novinami, kde predávajú aj cigarety, banky. Asi pred týždňom začali otvárať obchody s farbami, náradím, ale môžeme len objednávať cez internet a prísť tovar vyzdvihnúť na parkovisko daného obchodu, kde nám dajú zásielku pri auto, musíme ostať v aute, volá sa to Drive.

Cítite sa tam bezpečne ?

Áno, lebo nechodíme von. Dodržujeme karanténu, chodíme len na nákup raz za týždeň, aj to ideme len vyzdvihnúť Drive s potravinami. Dvakrát za deň venčíme psíka v našej štvrti, kde nikoho nestretávame.

Ako udržiavate kontakt s rodinou na Slovensku a čo Vám zo Slovenska vo Francúzsku najviac chýba ?

S rodinou som v kontakte. Voláme si každý deň, hlavne s rodičmi a so sestrou. Snažím sa chodiť domov každý rok cez leto na dva týždne. Neviem, ako to bude tento rok, ale pevne dúfam, že otvoria európske hranice. Najviac mi tu chýba rodina a slovenské jedlo. Všetky slovenské špeciality, ktoré tu, bohužiaľ, nedostať kúpiť.

– red-

Milí zákazníci SB PRESS a čitatelia Slovenskej brány, vzhľadom na mimoriadnu situáciu je otváracia doba našej firmy a redakcie novín čiastočne obmedzená. Odporúčame dohodnúť si stretnutie vopred telefonicky na 0905 241 329 alebo 0918 955 947

Ďakujeme za pochopenie.

SB PRESS
reklama • tlač • vydavateľstvo

REGIONÁLNY DVOJTÝŽDENNÍK
SLOVENSKÁ BRÁNA

Ponuka záhradkárom

Na voľné plochy ponúkam na jar 2020 dva metre vysoké vlašské orechy s polomäkkou škrupinou sorty Orech kráľovský, Liesky šľachtené veľkoplodé - Vebova a Lombardská, Gaštany jedlé a i.
Hláste sa na tč.: 045 6850336 (Nová Baňa) po 19 h.

ANKETA • ANKETA • ANKETA • ANKETA • ANKETA • ANKETA • ANKETA • ANKETA • ANKETA

Ako ste strávili veľkonočný zákaz vychádzania?

Katarína Verešová, Žemberovce: Som šťastná, že žijem na vidieku. Cez veľkonočný víkend bolo krásne počasie. Moje deti (Tamarka 9 a Romanko 5) majú možnosť ísť na dvor, máme dvoch jazvečíkov. Na dvore majú trampolínu, kolobežky, badminton, dokonca chováme aj andulky, o ktoré sa stará Tamarka. Prehrajú sa spolu aj s jazvečíkmi. Trénujú ich, kŕmia, starajú sa o ne. Chodíme s jazvečíkmi každé poobedie do lesa. Mali sme aj domácu rodinnú oblievačku - ja s Tamarkou sme vyoblievané. Nenudíme sa. Je to poriadny rozdiel, že nežijeme v byte, priestor okolo domu je na nezaplatenie.

Na výlete s jazvečíkmi v lese

Dana Lalková, Levice: Počas karantény už pred sviatkami sme spravili kopec práce okolo domu, ktorú sme predtým odkladali. Namaľovali sme terasu, vyčistili odkvapy. Grilovali sme, čítali knihy - konečne bol na to čas. Ako učiteľka som nahrávala pre žiakov prezentácie na výklad učiva a popritom stihla posadiť muškáty. Veľkonočný víkend bol plný pečenia, upratovania, ale aj hrania hier a čítania kníh. Polial nás syn - momentálne jediný chlap v dome - už dospelák. Návštevy nám nechýbali, zvykneme sa navštevovať s rodinou, teraz sme si volali cez messenger. Ten som hojne využila aj pri varení, keď som debatovala s kamarátkou online. Každá sme varili to svoje a čas nám skôr ubehol. Samozrejme, ako kresťanka som si nenechala ujsť ani duchovné veci.

Šípky sú skvelá rodinná zábavka

Alžbeta Salajová, Nová Dedina: Bežne sa po dedine pohybujeme málo, ja chodím akurát do obchodu a na poštu. Syn Riško chodieva von tak s jedným najviac s dvoma kamarátmi a staršia Marcelka na krátke prechádzky na majer. Počas veľkonočného víkendu sme zostali doma, neboli sme nikde. Kuchtili sme, hrali šípky alebo karty, pozerali televíziu.

Hľadanie veľkonočných zajačikov

Alena Méresová, Levice: Tohtoročnú netradičnú Veľkú Noc sme sa inšpirovali zahraničím a pripravili sme deťom hľadanie veľkonočných vajíčok a zajačikov poskrývaných na dvore a v záhrade. Malo to veľký úspech. Náš ocino nezabudol ani na slovenské tradície a všetkých kúpačov, ktorí sa u nás tentop rok nemohli zastaviť, zastúpil sám. Odniesli sme si to všetky tri.

Na Veľkú Noc na bicykli už bez koliesok

Väčšinu času sme strávili doma, robili sme okolo záhradky, konečne prázdniny a voľno. Zašli sme si však na krátku vychádzku na Žuhračku a na blízky majer.

Martina Kalmancaiová, Levice: Sme rodina s dvomi malými deťmi, homeoffice a rešpektovanie pravidiel nám už od začiatku nerobia problém. Správali sme sa počas Veľkej Noci rovnako, boli doma na dvore a užívali slniečko. Máme veľký dvor. Naučili sme našu dcéru bicyklovať bez koliesok. Naše deti by takto najradšej trávili 24 hodín denne. Chýbajú im kamaráti, občas aj škôlka, ale dá sa to všetko zvládnuť aj vďaka tipom od našich učiteliek zo škôlky a dennou komunikáciou cez sociálne siete. Cítim sa ako na „materskej" a môj muž sa snaží prispievať ako vie, no momentálne musí veľa pracovať za nás všetkých. A starých rodičov chodíme občas skontrolovať len na dvor, samozrejme s rúškom a dezinfekciou.

Zuzana Horváthová, Kozárovce: Dodržiavali sme karanténu v rámci dediny. Neboli sme polievať ani u babky ani u sestry. S našimi troma deťmi (Laura 15, Lukáš 13 a Simonka 11) sme boli na bicykloch za dedinou, v záhradke so psom. Lukáš hráva futbal. Tak vzal ocino mladšie deti na ihrisko. Plietli sme korbáč, Simonka maľovala vajíčka, len netuším, či prežili. Mali sme ich vonku a dosť fúkalo. Naši chlapi nás - baby - vyoblievali a vyšibali. Odniesli si to periny. A samozrejme, Veľkú Noc sme svätili, každý deň aj online sv. omšou…

-msvec-
foto archív respondentov

Rekonštrukcia verejného priestranstva v Rybníku

V okolí predajne COOP Jednota Levice, SD v Rybníku prebiehajú intenzívne práce v rámci projektu, ktorý naša obec získala v rámci grantu Program podpory lokálnych komunít z Nadácie COOP Jednota . V I. etape do 30. marca 2020 bol zrekonštruovaný prístup od autobusovej zastávky (pri lekárni) k vstupu do predajne, mostík k reštaurácii, vyznačenie parkovacích miest v okolí budovy, ako aj miesto pre ZŤP s dopravným značením. Pribudne prechod k lekárni a k autobusovej zastávke na Železničnej ulici v zmysle platnej dopravnej vyhlášky tak, ako to stanovil dopravný inšpektorát. Z uvedených dôvodov bolo nutné zmeniť aj prístupový chodník cez ostrovček vedúci od reštaurácie k zastávke. V zelenom páse okolo potravín sú vysadené ruže, pribudne aj ďalšia výsadba. Zdrojom budú najmä rastliny v parku, ktoré sú vhodné na rozsádzanie. V II. etape je plánované dobudovanie bezbariérového prístupu od parkovacieho miesta pre invalidov a od chodníka z parku. V III. etape bude realizovaná rekonštrukcia chodníka od lekárne k bývalej pizzerii (obecný dom služieb).

OcÚ Rybník

Virtuálna prehliadka oranžérie

Hoci teraz ľudia nemôžu cestovať po rôznych kútoch Slovenska a spoznávať jeho krásy, môžu ich navštíviť aspoň obrazom. Aj Topoľčianky v čase mimoriadnych opatrení prinášajú kultúru záujemcom až domov. Ide o virtuálnu prehliadku zámockej oranžérie, ktorá je súčasťou historického parku v Topoľčiankach.

Oranžéria je v správe štátneho podniku Lesy SR, Odštepný závod Topoľčianky, no má bohatú históriu siahajúcu až do čias rodu Keglevich de Buzin (1786 - 1856). V zámockej knižnici možno nájsť množstvo botanických kníh z týchto dôb. Vznik prírodno-krajinárskeho anglického parku v Topoľčiankach sa spája s Jánom Nepomukom Keglevichom de Buzin, ktorý bol milovníkom botaniky. V tom období bolo vybudovaných aj niekoľko stavieb v parku a oranžéria je jedna z nich. Postavená bola v rokoch 1828-1829 v blízkosti zámku na mieste bývalého Bieleho pavilónu, ktorý slúžil ako útulok pre chorých (postaviť ho dala Alžbeta Rákoczi de Felsö-Vadász v roku 1698). Stavbu oranžérie realizoval viedenský architekt Alojz Pichl podľa návrhu architekta Pietra Nobileho. Budova oranžérie pozostáva zo vstupnej haly, prezimovacej haly a zo skleníka. Oranžéria slúžila panstvu ako zimná záhrada, ktorá plnila aj funkciu úžitkovej záhrady. Dopestovali sa tam pomaranče, citróny, banány, figy aj káva, ktoré sa vtedy do Rakúsko-uhorskej monarchie nedovážali. Z čias Jána Nepomuka ostal v oranžérii dodnes zachovaný cykas. Oranžéria prešla v roku 1890 pod patronát rodu Habsburgovcov až do roku 1920, kedy bol celý majetok panstva Topoľčianky zoštátnený.

Oranžéria bola niekoľkokrát prestavovaná a dlhé roky chátrala. Iba náznakom pripomínala okoloidúcemu časy svojej slávy. V roku 2015 sa vedenie OZ Topoľčianky začalo zaoberať renováciou jej priestorov. Investície neboli malé, no oranžéria prešla kompletnou rekonštrukciou. Lesy SR ošetrili múry, obnovili vykurovanie, zrekonštruovali okná, obnovili zavlažovanie. Priestory ukázali po rekonštrukcii svoju majestátnosť a veľkosť. Znova sa v nich vysadila vzácna exotická flóra. V spolupráci s SPU v Nitre bola výsadba uskutočnená v roku 2016 v počte 49 rodov, 59 druhov a 34 čeľadí z rastlín s okrasným listom.

-am-

Zabudnutý rodák z Kozároviec - Filip Švolík

Tento článok nerieši a nehodnotí politiku, ideológiu ani stranícku príslušnosť. Komunistická strana je spomenutá, lebo jednoducho bola súčasťou tohto príbehu. Je to príbeh o ideáloch, odvahe i schopnostiach človeka. Je to príbeh, ktorého záver nie je práve najšťastnejší.

Keď som pred mnohými rokmi ako žiak miestnej základnej školy videl v učebnici dejepisu fotografiu s podtextom Odchod Interhelpa zo žilinskej stanice v r. 1925, vôbec som netušil aký to má súvis s Kozárovcami, teda konkrétne s našim rodákom Filipom Švolíkom. A pravdupovediac, netušil som to ani ďalšie dlhé roky, až ma na túto skutočnosť upozornila zmienka na web-e obce v časti História: „ ...v roku 1925 z obce odišli prví povojnoví vysťahovalci do USA a do Sovietskeho zväzu. Filip Švolík sa stal prvým predsedom družstva Interhelpo v Kirgizku." Kto bol Filip Švolík? Aký bol jeho osud v Kirgizsku? Má nejakých potomkov? Vrátil sa na Slovensko?

Osud Filipa Švolíka nemožno oddeliť od osudu družstva Interhelpo a Interhelpo nemožno oddeliť od vtedajšej Komunistickej strany (KS). Tento článok nie je o KS, je tak trochu o družstve Interhelpo a je hlavne o našom, dnes už zabudnutom rodákovi Filipovi Švolíkovi. Pre čitateľov, ktorí nevedia čo bolo Interhelpo, niekoľko viet: Interhelpo bolo družstvo, ktorého členovia, občania I. ČSR, vycestovali do Sovietskeho zväzu s cieľom začať budovať nový život, novú spoločnosť. A kto boli členovia Interhelpa? Možno idealisti, možno nadšenci, i pár dobrodruhov sa asi našlo. Ale tiež i ľudia, ktorých vyhnala bieda a nezamestnanosť. Všetkých však spájalo členstvo v KS. (Nevyčítajme im to, v I. ČSR vtedy KS volilo cez milión voličov – nezamestnaných bolo požehnane). Pre viac informácií o Interhelpe odporúčam pozrieť filmový dokument českej televízie z roku 1992: https://www.ceskatelevize.cz/porady/10123387223-interhelpo-historie-jedne-iluze/.

To, čo o Filipovi vieme, sú zistenia v dnes dostupných archívoch a historických prácach. V danom období sa v Kozárovciach narodili alebo žili tri osoby s menom Filip Švolik. Ten náš Filip sa narodil 17.4.1887 rodičom Venczelovi a Ilone, ako siedme dieťa z deviatich. O jeho živote do I. svetovej vojny nevieme nič. Vo vojne bol povolaný do 26. Pešieho regimentu v Ostrihome. Bojoval na východnom fronte – v Poľskom Rusku (Halič). Bol zranený a v októbri 1916 padol do zajatia, mal hodnosť kaprála. Boľševickú revolúciu v r. 1917 prežil v zajatí. Do „Československých légií v Rusku" nevstúpil, bojoval v občianskej vojne v radoch Červenej armády.

Kedy presne sa Filip vrátil do Kozároviec nevieme, ale v roku 1920 bol už pravdepodobne doma. Po návrate sa politicky angažoval. Bol zakladajúci člen komunistickej strany Slovenska (KSS). Ako a kde sa dostal k Interhelpu nevieme, ale pravdepodobne v Bratislave. Existuje záznam v evidencii Interhelpa, ktorý udáva jeho pôvodné bydlisko na Slovensku Bratislavu. Mnoho Kozárovčanov pracovalo vtedy na rôznych stavbách v Bratislave. Filip tiež, bol tesár. Nebol len bežným členom strany, aktívne pracoval v príprave pre Interhelpo, bol členom jeho rôznych prípravných a výkonných orgánov, i jeho pričinením sa Interhelpo stalo priemyselným, nie poľnohospodárskym družstvom.

Filipov odchod s prvým transportom Interhelpa do Kirgizska, do Pišpeku sa udial 29.3.1925 zo železničnej stanice Žilina. Odprevádzala ho hudba – hrala sa Internacionála, viali červené zástavy, aj sa rečnilo. V transporte boli Češi, Slováci, Maďari, Nemci, Rusíni, celkom 117 členov, ich rodiny, spolu 303 osôb. So sebou viezli rôzne dielenské a poľnohospodárske vybavenie, dokopy 42 vagónov. Ďalšie transporty nasledovali - viac než 1000 ľudí. Preprava takého množstva ľudí a strojného zariadenia za vtedy existujúcich technických možností, cez nekonečné stepi, nebola asi práve jednoduchá. Ale to bol iba začiatok. Bolo treba zabezpečiť bývanie, pripraviť stroje na výrobu... Všetko sa muselo postaviť, pripraviť od začiatku, v zemi ničoho a nikoho. A všetko toto muselo riadiť a zabezpečovať predstavenstvo Interhelpa, ktorého súčasťou bol aj Filip. V práci Pavla Polláka je meno Filipa Švolíka snáď najčastejšie zmieňované. O spojitosti Filipa Švolika s Interhelpom nám tiež hovoria záznamy uvedené v nasledovných dokumentoch:

- Text na web-e obce Kozárovce: „**Filip Švolík** sa stal prvým predsedom družstva Interhelpo v Kirgizku." Autorom textu bol Gašpar Švolik. Nebol jeho príbuzný len menovec, učiteľ a miestny historik. Samozrejme nemáme dôvod neveriť mu, tu možno zapracovala pamäť starších občanov. Filip mal osem súrodencov, piati sa dožili dospelosti a oni asi mali nejaké vedomosti o Filipovi, možno zapracoval aj iný relevantný zdroj.

- Rigorózna práca Mgr. Jaromíra Mareka Interhelpo, Univerzita Palackého v Olomouci.

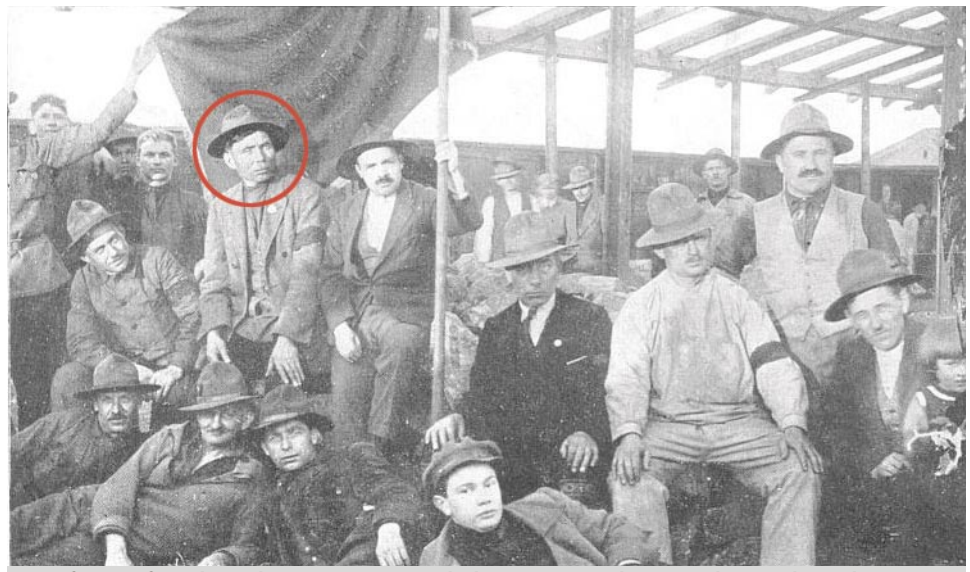

Táto fotografia tak trochu pripomína osadníkov na americkom stredozápade. V skutočnosti je to „Dopravný výbor" Interhelpa z 2. apríla 1925 z ruského Voločiska. Filip Švolik je v hornom rade druhý zľava.

V kapitole V. Vysťahovalecký projekt je nasledovný text: Cestou do SSSR zažívá Interhelpo první vnitřní rozkol a boj o vedoucí pozice. Nikdo přitom neví, kam vlastně jedou. Ještě cestou nahrazuje ve vedení Donáta Láníčka **Filip Švolík**.

-Účastníkom prvého transportu Interhelpa bola i rodina Dubčekových. Mladý Alexander mal vtedy 5 rokov. Nasledovný text je z jeho knihy Nádej zomiera posledná a zachytáva pamäti A. Dubčeka na jeho príchod a prvé, nie celkom radostné, skúsenosti s Interhelpom v Kirgizsku v ZSSR: „Predstavitelia tejto prvej skupiny Interhelpa, menovite **Filip Švolík**, jej predseda, musel ísť do Pišpeku oznámiť náš príchod a získať nejakú predstavu o tom, ako začať...I na iných miestach v texte spomienok sa Alexander Dubček zmieňuje o Filipovi Švolikovi ako o predsedovi.

- V knihe autorov Petr Kokaisl / Amirbek Usmakov – Dějiny Kyrgyzstánu očima pamětníku 1917–1938 sa môžeme v stati o Interhelpe dočítať: „... o možných represích ovšem vypovída případ F. Švolíka z Bratislavy, předsedu Interhelpa, který byl od roku 1930 pověřený funkcí ředitele Státních lesu a později plemenářskeho Sovchozu Alamedin. **F. Švolík** zemřel ve Frunze r.1935."

- zmienku o jeho rodine alebo o príbuzných v Biškeku (potom Frunze a dnes Pišpek) sme našli len vo filmovom dokumente československej televízie zo slávnosti o budovateľoch Interhelpa z roku 1965. V sprievodnom hovorenom slove bola spomenutá na slávnostnom stretnutí prítomnosť okrem iných rodín i rodina **Švolíkových.** V matrike obce Kozárovce sa nenašiel záznam o jeho sobáši, nedá sa však vylúčiť, že sa oženil niekde inde, napr. v Bratislave, vo Frunze,..

- Poslednými zistenými informáciami sú dve fotografie na ktorých je Filip identifikovaný. Prvá je z roku 1925, z cesty vlakom do Pišpeku, kde je označený ako člen „dopravného výboru". Druhá je z roku 1928 a je to zrejme stranícky výbor (KS). Filip je v strede. Jeho umiestnenie naznačuje, že bol jedným z čelných predstaviteľov družstva a strany.

Počas prepravy transportu bol Filip členom dopravného výboru. Pri príchode do Pišpeku bol už predsedom predstavenstva Interhelpa. Filip mal všetky predpoklady byť predsedom. Zo zajatia a z bojov z občianskej vojny poznal miestne podmienky v Rusku. Pravdepodobne bol jeden z málo mužov v prvom transporte, ktorý vedel po rusky. (V texte práce Mgr. Jaromíra Mareka je zmienka o tom, že v prvom transporte ruštinu ovládalo len päť osôb a Filip bol predsa v Rusku. To, že bol Filip asi výraznou osobou, svedčí i to, že Alexander Dubček po takmer 70-tich rokoch uviedol vo svojich pamätiach jeho meno. Či Filipove meno bolo súčasťou rodinnej pamäti Dubčekových alebo si jeho meno Dubček vyhľadal v archívoch, nie je podstatné, podstatné je, že Filip bol pre Alexandra Dubčeka a Interhelpo dôležitá osoba. Vieme, že Filip bol predsedom družstva do decembra 1925, teda počas najdramatickejšieho obdobia existencie Interhelpa. Nemáme žiadny písomný záznam, že Filip bol ešte alebo opätovne v roku 1928 predsedom, ale fotografia tomu napovedá. To, že bol po roku 1930 poverovaný i ďalšími riadiacimi funkciami mimo Interhelpa, len svedčí o jeho schopnostiach.

Filip Švolík bol až do svojej smrti v roku 1935 čelným a aktívnym predstaviteľom československej komunity v Kirgizsku. S veľkou pravdepodobnosťou zomrel vo veku 48 rokov vo Frunze (Biškek). Pri nedostupnosti lekárskej starostlivosti zomrel pravdepodobne na dnes banálnu chorobu. Nebol teda popravený sovietskou štátnou mocou, tak ako 18 iných členov Interhelpa v čase stalinistických represií. Zrejme sa tomu vyhol iba predčasným úmrtím.

Skutočné miesto jeho posledného odpočinku v Biškeku nepoznáme. Filmový dokument z roku 1965 nám hovorí, že mal rodinu a potomkov. Vieme len meno manželky - Eva Stepanovna. V roku 1965 teda potomkovia žili. Žili i v polovici 80-tych rokov. Túto skutočnosť potvrdil občan Kozároviec, ktorý sa náhodne vyskytol v odborárskej delegácii pri návšteve Frunze (Biškek). Či žijú potomkovia Filipových potomkov dnes, to už nevieme. Ale možné to je.

V piatok, 29. júla 2016 **Združenie Slovákov - potomkov Interhelpo v Kirgizsku** odhalilo skromný pomník na pamiatku všetkých Slovákov Interhelpistov, ktorí sú pochovaní v Kirgizskej zemi. Tento skromný pomník patrí i Filipovi. Do žuly sú vytesané v slovenčine, ruštine a kirgizčine slová Alexandra Dubčeka: „...verím v dobro človeka..."

A aký bol teda záver životného príbehu Filipa a Interhelpa – jeho osudu? Filip Švolík bol spolu Rudolfom Marečkom, Donátom Láničkom, Karolom Alföldym a ďalšími osobami jedným z tvorcov, „architektov" Interhelpa. Boli to nielen tvorcovia toho dobrého i zlého, čo družstvo dosiahlo, ale i obete moci. Filip zomrel, Donát Lánička bol popravený, Rudolf Mareček prežil.

(Pokračovanie na strane č. 6)

Na prvej fotografii je Filip v strede, meno Švolik je napísané azbukou ako „Švolek" V Interhelpe používali ako písmo azbuku, ale komunikačný jazyk bola zmes češtiny, slovenčiny,- maďarčiny, nemčiny, ruštiny a do toho priplietali esperanto, pretože Družstvo Interhelpo pôvodne vzniklo z robotníckeho esperanského Ido krúžku v Martine.

(Dokončenie zo strany č. 4)

Interhelpo bolo v r.1938 podriadené štátnym orgánom, v r.1942 definitívne zrušené. To čo z Interhelpa zostalo, boli „len“ interhelpisti a ich potomkovia. Interhelpu nebola dopriata dlhšia existencia. Represie štátnej moci v druhej polovici 30-tych rokov zničili zoštátnili nielen továrne a dielne Interhelpa, ale zobrali i posledné ilúzie členov družstva o živote v „krajine sovietov“. Kto mohol a mal príležitosť, tak sa vracal do Československa.

Nie všetkým to však bolo dopriate, mnohí už nemali československé občianstvo.

Potomkovia Interhelpistov už nehovoria ani slovensky ani česky. Česká republika odhaduje, že v Kirgizsku žije cca 300 českých potomkov, pomáha im kultúrne aj vo výučbe češtiny, v prípade záujmu im napomáha pri presídlení do ČR.

Potomkov Slovákov žije v Kirgizsku asi podobný počet, možno menej. Ako sa Slovensko angažuje v prípade potomkov Slovákov v Kirgizstane, nie je známe. Dnešný stav a pocity potomkov Interhelpistov asi najlepšie vystihujú záverečné slová z dokumentárneho filmu Historie jedné iluze: „Naši dedovia vždy žiadali svoje deti a ženy o odpustenie. Odpustite nám, že sme Vás zaviezli kamsi na koniec sveta. Prosili za odpustenie, pretože vedeli, že sa zmýlili“.

Životný príbeh Filipa Švolíka a Interhelpa s ich smutným koncom nehodnoťme podľa dnešných kritérií, vedomostí a skúseností, mali by sme ich hodnotiť v kontexte vtedajšej doby, o ktorej si síce myslíme, že vieme a poznáme ..ale naozaj vieme? Kto vtedy nežil, možno niečo o tom počul, čítal, ale nezažil a neprežil – teda vlastne nevie, nepozná. Kritici buďte zhovievaví, idealisti nevelebte. Asi najlepšie vystihujú „ilúziu Interhelpa“ slová historika Pavla Polláka: „Bola to jedna krásna epopeja odhodlania jednoduchých slovenských a českých ľudí, i keď s nie dobrým koncom.“ A my môžeme dodať, že v nej na čelnom mieste stál i rodák z Kozároviec Filip Švolík.

Prvý transport Interhelpa do Kirgizska pripomína skromná pamätná tabula na železničnej stanici Žilina. Prvého predsedu Interhelpa v Kirgizsku, v jeho rodnej obci nepripomína nič. Osobu Filipa Švolíka nemusíme oslavovať, stačí, keď si ho pripomenieme. 17. apríla tohto roku uplynulo 133 rokov od jeho narodenia. Zomrel neznámo kde a neznámo kedy.

Spracoval: geo

4. kolo súťaže
POKLADY V KROJI II.

HLAVNÝ SPONZOR SÚŤAŽE

ses tlmače

Súťaž POKLADY V KROJI II. pokračuje 4. kolom. O vašu priazeň sa uchádzajú 3 súťažiaci. V budúcom čísle sa nám predstavia ďalší mladí folkloristi. V každom čísle bude uverejnený súťažný kupón. Hlasovať za svojho favorita môžete pomocou tohto kupónu priebežne počas súťaže. To znamená, že vyplnený kupón z tohto čísla môžete už teraz poslať do redakcie alebo si ho môžete odložiť a hlasovať neskôr. Milí rodičia, vedúci folklórnych skupín a súborov, milí naši čitatelia, tešíme sa na spoluprácu počas súťaže.

Traja súťažiaci z tohto čísla majú ešte niečo spoločné. Jeden z nich – Marek Uhnák – zručný akordeonista si už vo veku 10 rokov založil vlastnú FSS Mareka Uhnáka. Súčasťou zoskupenia sú aj Hanka Ižoldová a Miška Uhnáková. Trio mladých folkloristov má za sebou už aj televízne vystúpenie na TV Šláger v relácii Hviezdy nad Trenčínom, ktorá bola odvysielaná koncom septembra minulého roku.

15

Marek Uhnák,
13 rokov, Rybník

Folklóru sa venuje od svojich štyroch rokov. Navštevuje ZUŠ Tlmače, kde pôsobí v Detskej ľudovej hudbe Zuškáčik pod vedením pani učiteľky Frederiky Uhnákovej. Spieva a hrá na akordeóne. Od šiestich rokov pravidelne otvára spevom a hrou na akordeón Rybnícke vinobranie. V roku 2017 vyhral vo svojej kategórii celoslovenskú súťaž v hre na akordeón v Kremnici. V tomto roku si založil vlastnú FSS Mareka Uhnáka. V roku 2018 v súťaži Vidiečanova Habovka získal v krajskom kole v Ludaniciach zlaté pásmo. Pravidelne sa zúčastňuje speváckej súťaže Slávik Slovenska, či už ako spevák alebo korepetítor.

16

Hanka Ižoldová,
8 rokov, Rybník

Svoje prvé folklórne vystúpenie si vyskúšala už ako trojročná na Dňoch otvorených pivníc v Rybníku. Spievať v Detskej ľudovej hudbe Zuškáčik začala už ako štvorročná. V súčasnosti je aj členkou FSS Mareka Uhnáka. V roku 2019 si v súťaži Slávik Slovenska vyspievala 2. miesto v okresnom kole.

S FSS Mareka Uhnáka nahrala dve CD ľudových piesní z rôznych regiónov Slovenska.

17

Michaela Uhnákova,
10 rokov, Rybník

Svoje prvé folklórne vystúpenie absolvovala v Kozárovciach ako trojročná s DFS Galibášik pri MŠ Rybník. Od svojich štyroch rokov spieva v Detskej ľudovej hudbe Zuškáčik a od roku 2017 je členkou FSS Mareka Uhnáka. V roku 2017 a 2018 sa zúčastnila speváckej súťaže Slávik Slovenska, kde obsadila 2. miesta v okresnom kole. Svojím spevom obohacuje väčšinu rybníckych kultúrnych podujatí.

Naďalej môžete posielať hlasy aj týmto súťažiacim z predchádzajúcich čísel:

I. kolo
1. Laura Číkošová, Starý Tekov
2. Simonka Nichtová, Čajkov
3. Tatianka Porubská, Starý Tekov
4. Tadeáško Valachy, Rybník
5. Marianka Šebová, Nová Dedina
6. Lenka Šebová, Nová Dedina
7. Tamarka Valachyová, Rybník

II. kolo
8. Hanka Gažová, Nová Dedina
9. Sofia Ela Jančová, V. Kozmálovce
10. Hanka Krúpová, Starý Tekov
11. Miško Krúpa, Starý Tekov
12. Tomáško Krúpa, Starý Tekov

III. kolo
13. Johanka Oravcová,Kozárovce
14. Lenka Šebová, Nová Dedina

KUPÓN

Hlasujem za súťažiaceho číslo:.....

meno:.....

Hlas poslal (Meno, priezvisko, adresa):

.....

.....

tel.: .....

SPONZORI SÚŤAŽE

coop JEDNOTA LEVICE

SLUK

KNIHKUPECTVO KRUH

Ako prihlásiť dieťa do súťaže

Podmienkou zaradenia do súťaže je **poslať kvalitnú fotografiu folkloristu v kroji na adresu redakcie poštou alebo emailom na: slovenskabrana@sbpress.sk.** Do sprievodného textu napíšte meno, vek, bydlisko dieťaťa, pripíšte aj, aký je jeho vzťah ku krojom, resp. k folklóru, či aktívne pôsobí v nejakom folklórnom súbore, prípadne v kroji reprezentuje svoju školu, obec. Môže to byť tanečník, spevák či hudobník. **Súťaž je určená deťom do 15 rokov, resp. do ukončenia základnej školy.**

V zmysle nových pravidiel pri spracovávaní osobných údajov, skôr ako uverejníme fotografie súťažiacich detí, potrebujeme na to mať písomný súhlas rodičov. Po doručení prihlášky do súťaže vám obratom pošleme formulár na súhlas so spracovaní osobných údajov.

Súťažiaci sa môžu tešiť na hodnotné ceny, ako aj oficiálne vyhodnotenie súťaže na jeseň v Starom Tekove. Ceny sú pripravené aj pre hlasujúcich čitateľov. Veríme, že rovnako chutnou čerešničkou na torte tohto projektu bude aj tentoraz nástenný kalendár Poklady v kroji II. na rok 2021.

Redakčný tím

Teáter Komika - hravo a zdravo

Zabávajú nás všade - na ulici, festivaloch či firemných akciách. Aj keď práve nebehajú v kostýmoch šašov, či nestoja na chodúľoch, mám pocit, že ani na jednoduchú otázku vám neodpovedia inak, ako s vtipom. Je to dar. Humor je korením života a nie každý mu rozumie. No, skvelí zabávači a tak trochu "pouliční umelci" z divadla Teáter Komika - Adrián Ohrádka a Roman Mihálka - ho rozdávajú plnými priehrštiami. Na nič sa nehrajú a všetko zahrajú. A pritom pobavia spoločnosť.

Umelci to v čase mimoriadnych opatrení nemajú ľahké - nakoniec, kto z nás má… No, hrať pre publikum a zároveň bez neho? S Adriánom Ohrádkom a Romanom Mihálkom sme sa spojili aspoň online, aby sme zistili, nielen ako tento čas prežívajú, ale sa dozvedeli viac o ich začiatkoch, súčasných predstaveniach a plánoch, ktoré ich po karanténe čakajú.

Ako si sa dostal k hraniu? Je to tvoja pôvodná profesia?

Adrián: Bicyklom. Do Kultúrneho domu v Bánove.... K hraniu som sa dostal hraním cez ochotníkov u nás v Bánove - Ochotnícky súbor J. G. Tajovského. Mám Strednú priemyselnú školu elektrotechnickú, silnoprúd. 25 rokov popri zamestaní na železnici som hral divadlo, pantomímu, kabarety, klauniády a rôzne iné performance (predstavenia). A teraz sa venujem už len tomu komediantskému chlebíčku. Teda, teraz zasa nie. Už tretím rokom som na voľnej nohe ako herec, klaun, mím, jednoducho komediant.

Roman: Nie, nie je. Mojimi vyštudovanými profesiami sú strojár a vychovávateľ. Vychovávateľstvo na ZŠ sv. Vincenta v Leviciach bolo aj mojou prvou oficiálnou profesiou. Pôsobil som aj ako ošetrovateľ, výškový pracovník a i.

Prezraď nám niečo zo svojich hereckých začiatkov? Kde všade si účinkoval?

Adrián: Začínal som v ochotníckom súbore J. G. Tajovského v Bánove (teraz OZ Divadlo J. G. Tajovského) ako herec v rôznych inscenáciách, veselohrách, drámach... Neskôr som začal písať vlastné kabarety, navštevoval herecké, klaunské a pantomimické workshopy, z čoho vznikli aj večerné pantomimické predstavenia a klauniády pre deti a rodičov. A moje predstavenia, prevažne neverbálne, ma dostali okrem Francúzka-Paríž, Švajčiarska, Bulharska, Česka, Poľska, Maďarska, Bosny - Hercegoviny, Rakúska aj za oceán do USA, Kanady.

Roman: K herectvu som sa dostal počas štúdia na pedagogickej škole. Už roky predtým ma divadlo a veci s ním súvisiace lákali, ale až tu som k nim prišuchol a vyskúšal priamo.

V tom čase som sa dostal aj k mojim prvým hereckým, či režisérskym počinom popri detskom divadelnom krúžku, či divadle mladých, ktoré som viedol. Bol som prijatý ako herec Slovenského pohronského javiska pod vedením Róberta Držíka a následne do divadla Etudky (o pár rôčkov divadlo Pôtoň) a v ňom som pôsobil, hral a vyhrával hi hi hi… Po rokoch môjho pôsobenia v divadle Pôtoň som prijal pozvanie na spoluprácu do divadelnej agentúry ALLEGRA a neskôr Spektakulárna divadelná spoločnosť. Pracoval som aj na vlastných projektoch a neprestal som popri všetkých mojich angažmá, až to všetko nabralo smer k vytvoreniu vlastného zázemia, domovskej scény a mena – Teáter Komika.

Už dlhšiu dobu vás oboch stretávame na rôznych rodinných či firemných akciách, jarmokoch, spoločenských podujatiach, kde svojimi gagmi, interaktívnym a vtipným moderovaním zabávate publikom. Ako prišlo k tejto spolupráci?

Adrián: Na divadelnom festivale Pod slovenskou bránou v Tlmačoch a Činohraní tiež v Tlmačoch. Tam sme sa stretli. Raz nám v kabarete zachýbal hudobník a Roman nám večer v klube helfol s gitarou. A neskôr sme na spomínaných festivaloch začali spolu tvoriť moderátorské duo. S veľkým úspechom. Čo vyústilo do spoločného projektu Komedianti - Príbeh rytiera. Dodnes sa stretáva s veľkým diváckym ohlasom.

Roman: S Adriánom sme sa spoznali ako herci – súperi – na divadelnom festivale v Tlmačoch. Každý sprvu ako herec svojich divadelných súborov a teda i súperi. A pracovne? Tiež na festivale v Tlmačoch. Aďo, vtedy s kolegom Rišom, hrali svoje úsmevné kabaretné scénky v rámci off programu a ja, ako slepé kura k zrnu, dostal som sa k nim, sťaby hudobný doprovod na scénu. Už vtedy to dopadlo dobre. Neskôr sme dali hlavy dokopy a vymysleli si moderátorskú dvojicu a keďže bola prijatá s obrovskou vôľou a podporou, tak sme ju rozvíjali. No a fungujeme ďalej. Verím, že naveky vekov.

Ste súčasťou divadla Teáter Komika, s ktorým často hosťujete na rôznych podujatiach. Odkedy divadlo funguje, kde má svoje sídlo a aké rôzne predstavenia ponúka?

Adrián: Divadlo Teáter Komika som založil v roku 2008 ako Teáter Komika Adriána Ohrádku. Zázemnie malo v Bánove. A keď sme sa dali s Romanom dokopy, tak zostal názov Teáter Komika. Je to prevažne zájazdové divadlo. Neskôr sa pridali aj ďalší členovia a spolupracovníci ako Peťo Szutyanyi, Renátka a Štefan Jurčovci, Rasťo Dobrovoľný, Jakub Pánik, Peter Holba, Milan Pénzeš a ďalší mladí nadšenci... Nejaký ten čas sme mali aj strechu nad hlavou ako tvz. kamenné divadlo v bývalom kine Slovan v Leviciach. Ako OZ AeRTé - Mestské divadlo Levice sme tento priestor získali na naše aktivity. Mali sme tam stálu scénu… Žiaľ, niekedy sa veci vyvinú inak, ako sme sami chceli a už tam naše aktivity nehrávame. Hrávame všade tam, kde nás chcú a je možné zahrať. Okrem zábavných, komediálnych a interaktívnych predstavní sa najmä prostredníctvom manželov Jurčových obohatil repertoár aj o drámy. Viac nájdete na našej webstránke www.teaterkomika.sk .

Na väčšine divadelných predstavení sa spolu s kolegami podieľate aj ako scenáristi a režiséri. Ako vôbec vznikne myšlienka napísať hru, klauniádu alebo pantomínu?

Adrián: Niekedy len tak pozorovaním života, inokedy inšpiráciou nejakého príbehu, knihy, zo sveta cez internet, ako aj inšpirovaním sa z festivalov alebo len tak, blbnutím a šantením — teda, myslím ako improvizovanou hrou na javisku (aj mimo neho).

Roman: Ako blesk z jasného neba – dostaví sa myšlienka (či už bola odvodená a podporená okolitým dianím, či čímsi počutým, či videným, ehm...niekedy nevedno) a už ma nepustí - a ani ja ju nie. Až pokiaľ neuvidí svetlo sveta – premiéru!

Inokedy je to cielená snaha o napísanie a zrealizovanie vybratej myšlienky, ktorá u nás absentuje alebo z nejakého titulu rezonuje, a tiež akosi nedá pokoja.

Mimoriadne obmedzenia v krajine zasiahli aj hercov. Množstvo podujatí je zrušených, preložených na neurčito, divadlá sú zavreté. Ako tento čas prežíva komik? Uchovávaš si humor aj v tejto situácii?

Adrián: Humor a šírenie komičnosti, teda úsmevných príspevkov, čo si teda aspoň myslím, že sú úsmevné, pokračuje ďalej cez sociálne siete. Keď už teda nehráme, nech sa aspoň takto dostaneme k divákovi - diváčikom, divákom, či veľkým alebo malým - a verím, že im takto prinesieme troška potešenia a radosti. Možno aj úsmevov na tvári. Takto teraz fungujem. No a samozrejme si hľadám prácu, ak sa dá …. Tento môj humor si ponechám zatiaľ naďalej, ešte ma to baví.

Roman: Samozrejme, že ma táto situácia neteší, avšak (a to aj vďaka divadlovaniu) som sa naučil a učím sa prijímať veci a brať ich také, aké sú. A to všetko s láskou a radosťou. Teší ma žiť a žijem rád!

A napriek tomu čo vyznávam: „deň v ktorom som nehral, nebol dobrý deň", nemyslím to tak doslovne. Mám krásnu rodinku, Timku lásinku manželínku a dcérku Dorotku dobrotku a čas s nimi je požehnaním.

Vaši priaznivci na FB či youtube si môžu pozrieť vtipné videjká, ktorými udržujete kontakt s publikom aspoň online. Jeden točí doma v Bánove, druhý v Leviciach. Aké je hrať pre publikum bez publika?

Adrián: V každom prípade, my robíme dosť interaktivity. Interakcie s publikom, davom, hľadiskom, divákmi, takže to nieže je trošku - ale úplne iné. S publikom máš spätnú väzbu hneď, online sa vracia neskôr, po troške, buď nejakým LIKE-om, komentom, zdieľaním, keď sa stretneš s niekým alebo ti zavolajú. Je to také milé, že to kráča akoby späť, odpoveď sa trocha omeškáva. Čo sa týka publika, tam hráš a máš spätnú väzbu hneď - a to alebo ti tlieska alebo sa smeje naraz 150 - 200 ľudí, rodičov. Je rozdiel hrať pred publikom a bez publika. Ale tak doba to priniesla a učíme sa chodiť aj v tomto, hoci to nepočujeme.

Roman: Nie je to to pravé orechové, ale ja už nemalé televízne skúsenosti mám a tak mi to problémy nerobí. Svojich dívákov si poznám a viem, čo a ako im chcem dať a tiež "ako to majú u nás radi" - a tak aj robím. Spätná väzba síce nie je tak, ako počas živého divadelného predstavenia – okamžite, dostaví sa neskôr, ale dostaví.

Čím vypĺňaš svoj čas v tejto dobe?

Adrián: Hlavne zamysleniami nad vecami a potom z toho vzniknú videjká. A čo je veľmi dôležité, tak zháňanie si práce - tej elektrikárskej. Momentálne robím elektroinštalácie cez jednu firmu, čo som strašne rád, že aspoň pár koruniek bude. A popritom sa snažím robiť naše veci a samozrejme chystáme s kolegami ďalšie performance veci. Keď toto pominie - a raz to pominie určite - tak chystáme ďalšiu novú vec. Nebudem prezrádzať, čo to bude, ale mala by to byť naozaj pecka - predstavenie na ulicu. Stále nad niečím dumáme, robíme, tvoríme. Niekedy len v hlave, aj to je súčasť našej práce. Tvoriť, inšpirovať sa a nejako si to v hlave rozložiť. Okrem toho chodím ešte do záhradky.

Roman: Aspoň mám konečne dostatok času a bez výhovoriek splniť všetky sľuby, ktoré som pred časom dal, ako napríklad dokončil som balkón, poličky v byte, zavesil obrazy a i.

A popri tom a nich sa ani divadelne nenudím, bo pripravujem nové produkcie a predstavenie a všetko okolo toho. No zatiaľ „Hravo a zdravo ".

Keď karanténa a izolácia pominie, čo všetko ťa ešte tento rok čaká?

Adrián: Chystáme sa našu novú vec, ďalšiu performance, dolaďujeme, čo máme, stále ich nejako pretvárame a staviame školské predstavenia. Kopec predstavení, ktoré sú nahlásené a zatiaľ ešte nezrušené, tak sa veľmi na ne teším. Konkrétne hovorím teraz za seba, ale máme aj s Romanom aj s Peťom nejaké aktivity, niektoré mám ja sám, niektoré oni sami. Verím, že do konca roka sa toho ešte dosť nahrá. Teším sa, keď to pominie, hráme, pokračujeme.

Roman: Jupíííí, verím že opäť množstvo našich milovaných a vydarených divadelných predstavení! No a potom premiéry pripravovaných predstavení a taktiež očakávam nové a nové nápady a námety do ďalšej práce. Milujem svoju prácu a poslanie!

To je, čo sa práce týka a čo rodinné vízie? Rásť, milovať sa, ak Boh dá množiť a žiť!

Ako vyznávam: „chcem byť šťastný a robiť druhých šťastnými", a na tom nič nemením

Do skorého stretu!

-msvec-, foto archív Teáter Komika

Aktuálne z Nového Tekova

Taký zvláštny čas...

Už pár týždňov trvá. Zrazu sme sa prestali naháňať, máme to, čo nám ešte nedávno všetkým tak veľmi chýbalo - čas. Čas na rodinu, na seba, domácnosť či záhradu. Kto pochopil, úž sa nenaháňa za zbytočnosťami, vieme žiť aj bez nich. Mnohí prekonávame jednu z najťažších úloh, trpezlivo čakať na správny čas. Využime možnosť, aká nám je daná, možno sa nebude opakovať. Majme trpezlivosť, lásku a veselú myseľ v čakaní. Spríjemnime si ho, ako sa najviac dá a hlavne - prežime ho zmysluplne, aj napriek obmedzeniam. Skúsme nájsť inšpiráciu možno aj v týchto riadkoch...

Poďakovanie

Veľkonočné sviatky sú už za nami a v tomto roku boli spojené s aj obavami nás veriacich, ako ich v rámci prísnych opatrení v súvislosti so šíriacim sa ochorením Covid 19 prežijeme. Ako sa spojíme s duchovnými predstaviteľmi našich farností, ako spoločne a pritom každý zvlášť precítime smútok Veľkého piatka a následne aj radosť Veľkonočnej nedele.

Vďaka spolupráci vedenia našej obce a rímsko – katolíckej farnosti sa úspešne zrealizovala myšlienka online prenosu všetkých obradov Veľkého týždňa. Spoločnosť Profi film odviedla skvelú prácu, a tak sa veriaci mohli zapojiť do slávenia a naplno prežiť atmosféru bohoslužieb najväčších sviatkov cirkevného roka aj pre nás úplne novým spôsobom. Tým z nás, ktorí nemajú možnosť pripojenia na internet, bola ponúknutá možnosť sledovať obrady z DVD nosiča, ktorý bol promptne spracovaný Ing. Ladislavom Kompanom.

Veriaci touto cestou vyjadrujú poďakovanie vedeniu našej obce za ústretovosť a realizáciu tohto projektu. Opäť sa raz potvrdilo: kde je vôľa, tam je cesta.

Neznáme zaujímavosti v našom okolí

V druhej časti nášho miniseriálu, v ktorom si budeme postupne predstavovať menej známe zaujímavosti v našom regióne, by sme Vám chceli predstaviť veľmi pekné a ľahko prístupné miesto. Jedná sa o Kaplnku Božej krvi nad obcou Psiare. Mnohí toto miesto možno poznáte a pravidelne navštevujete. Pre vás, ktorí toto miesto ešte nepoznáte, v krátkosti popíšeme trasu.

Kaplnka Božej krvi nad obcou Psiare

Prechádzku začíname v samotnej obci. Po hlavnej ceste prejdeme cez nechránené železničné priecestie smerom na Hronský Beňadik. Za dopravnou značkou s troma pásmi, ktorá označuje 240 m od priecestia, uvidíte kríž a pekne upravený, strmo - akoby do skaly vinúci sa chodníček. Tu už skutočne nie je kde zablúdiť, lebo chodníček, ktorý je zároveň aj krížovou cestou, vás zhruba po necelom kilometri dovedie priamo na miesto.

Na konci mierne stúpajúcej lúky je pod vysokými stromami učupená pekne opravená kaplnka. Z lúky je pekný výhľad na skaliská Krivína na druhom brehu Hrona. Nájdete tu možnosť posedenia – sú tu vybudované lavičky a ohnisko. Ak by ste mali záujem, chodníček pokračuje ďalej, popri kríži vztýčenom na skalnom brale s výhľadom na Hronský Beňadik a potom mierne a v závere dosť prudko klesá popri kamennom múre kláštora v Hronskom Beňadiku. Celý výlet ku kaplnke môžete absolvovať aj opačne - z Hronského Beňadika, ale bude na vás čakať jeden strmší úsek.

Prajem veľa pekných zážitkov z výletu.

Disi

Vodáctvo v čase korony

Keby svet išiel "po starom", tak cez Veľkú noc brázdime Korziku a pádlujeme po divokých riekach a potokoch. Lenže veci sa zmenili, svet sa zmenil. Hranice sú zatvorené a cestovný ruch na celom svete sa zastavil. Naša vodácka cestovka zo dňa na deň zamrzla, ako keď stlačíte "PAUZA" na videu. Jarné výpravy na divokú vodu Balkánu, Pyrenejí, susedných Álp… všetko sa rozplynulo.

Či v lete budeme môcť vyraziť na Jadran, ostrovy Svätej Anny vo Švédsku, do Dunajskej delty v Rumunsku alebo stihneme aspoň záver sezóny v lónskom mori v Grécku? To teraz nikto nevie, nikto nič negarantuje. Splav nádhernej rieky Tagliamento v severnom Taliansku bude pre mnohých skôr desivou predstavou.

Krízový manažment. Zostávame aspoň trochu optimisti a dúfame, že aspoň cez prázdniny nejaké hranice otvoria a stihneme aspoň druhý polčas sezóny. No aj tak sa veľa ľudí bude báť cestovať a riskovať komplikácie, ak by sa tam infikovali.

Slovensko – plán B. Vyzerá to tak, že toto leto budeme pádlovať doma. Slovensko má síce pekné hory, no vodácky raj to ale nie je. Kedysi dávno boli naše rieky a potoky krásne, čisté, divoké. Väčšinu sme zničili – necitlivými, neodbornými reguláciami, priemyselným a poľnohospodárskym znečistením, mnohé perejnaté úseky (napr. legendárna Margita a Besná) zanikli výstavbou priehrad. Pôvodná, nedotknutá rieka nezostala ani jedna.

Hej, niečo málo tu ešte zostalo. Niektoré úseky riek majú stále environmentálnu, estetickú aj turistickú hodnotu. Čo je naše rodinné striebro? Na Hrone hlavne dolný tok od Hronoviec do Dunaja. Naša jediná divoká rieka Belá, ktorá tečie spod Kriváňa do Váhu – splavovať sa dá obvykle len v máji, keď sa topia snehy v Tatrách. Dunajské ramená a starý Dunaj pod Bratislavou, niektoré úseky Ipľa, prielom Hornádu v Slovenskom raji, Latorica na východe a prielom Dunajca – ten kúsok na hraniciach s Poľskom. A ešte zopár horských potokov, no tie majú vodu len pár dní v roku a veľmi nepravidelne, takže ich jazdenie sa nedá naplánovať.

Tu všade budeme pádlovať a v zálohe máme ešte pár tajných tromfov, no tie vytiahneme z rukáva až neskôr.

Keďže more nemáme, no veľa ľudí rado jazdí na morských kajakoch, plánujeme preto krátke tripy na Oravskej priehrade, Liptovskej Mare a iných priehradách, ktoré stoja za to. Samozrejme budeme robiť kurzy, učíme pádlovanie na kajaku na divokej aj pokojnej vode. Toto leto pridáme aj kurz eskimáckeho obratu, ktorý sme doteraz robili len v zime na bazéne.

No na to, aby sme všetky tieto akcie mohli robiť, najprv musí ožiť domáci turizmus – musia sa otvoriť kempy, chaty, reštaurácie. Ak sa to nestane, zostane nám vodákom len individuálna vodná turistika a to je veľmi smutná predstava.

Minimalistický plán C – požičiavanie lodiek pre jednotlivcov, max. rodiny. Toto je pesimistický variant a aktuálny stav. Športovanie v prírode je dovolené a prospešné. Niektoré požičovne už otvorili sezónu a požičiavajú lode za sprísnených hygienických opatrení.

My požičiavame loďky na Hrone, aktuálne na trasách Nová Baňa – Psiare a Kalná – Turá – Jur. Všetky trasy sú krátke (na 3-5 hodín). Lode si klienti prevezmú rovno na brehu na štarte, v cieli ich odovzdajú a my ich vydezinfikujeme. Momentálne nemôžeme robiť prepravu osôb, takže dopravu si musia ľudia zabezpečiť sami. Bežne sa to rieši tak, že prídu dvomi autami, jedno si zvezú do cieľa, a tým sa po splave vrátia k druhému autu na štarte.

My sme prišli s "chytrým" riešením – kombinácia auta a bicykla. My bajk zvezieme do cieľa a klient sa vráti po auto na ňom. Ostatní si zatiaľ spravia piknik na brehu.

Ideálny bio – eko variant nastane, keď prídu na bajkoch všetci. My ich zvezieme do cieľa splavu a odtiaľ znovu bicyklujú domov. Cyklistika teraz zažíva veľký "boom", tak prečo nespraviť takýto "sexi" duatlon bicykel – loďka?

Aby sme pádlovanie ešte viac sprístupnili naozaj širokej verejnosti, spúšťame novinku – **Tekovské člnkovačky.** Ide o krátkodobé požičanie člnov (na 1-2 hodiny) na krátkom úseku Hrona nad a pod elektrárňou v Novom Tekove. Služba bude k dispozícii cez víkendy medzi 14 – 18 h rovno na brehu Hrona neďaleko mosta. V tomto úseku je takmer stojatá voda, loďky si tu môžu vyskúšať aj úplní začiatočníci. Každý dostane plávaciu vestu a samozrejme aj základnú inštruktáž, tzv. "rýchlokurz geniality". Treba si doniesť len rezervné oblečenie, keby náhodou... :) Krátke pádlovanie je skvelá doplnková aktivita ku korčuľovaniu či bicyklovaniu na miestnom okruhu, ktorý je stále viac populárny.

Žili sme "rýchlo a zbesilo". Príroda nás však donútila spomaliť. Áno, máme teraz rôzne nepríjemné obmedzenia. Ale zároveň je to príležitosť zamyslieť sa, či by nebolo lepšie žiť trochu inak – jednoduchšie, pokojnejšie a prirodzenejšie. Dosť sme sa od prírody vzdialili. Aj preto má dnes veľa ľudí slabú imunitu a strach z vírusu.

Nečakajte na vakcínu. Pohyb v prírode, na slnku je spolu so zdravým jedlom najlepšia vec, ktorú môžete spraviť na zvýšenie imunity. Prichádzajúce leto bude o objavovaní krás Slovenska. Nebojte sa skúsiť niečo nové. Vraví sa, že najkrajší pohľad na svet je z konského sedla. Skúste sa pozrieť na svet z perspektívy člnu, ktorý reže hladinu rieky a uvidíte aj známe miesta zrazu celkom inak. Sľubujem ;)

Mario Rio Urbanec
majiteľ vodáckej cestovky ADVENTURIO a požičovne lodí RIO GRANUS

ses tlmače

NAŠI JUBILANTI

Ján Čuchor - programátor IT špecialista - IT000
Gabriel Pavlovič - strojný zámočník - V4405
Ing. Anna Račková - referent BOZP senior - SM000
Dezider Volf - natierač výrobkov - V4044
Marián Horňák - montér zámočník senior - A515
Vladimír Jagdvirth - montér zámočník - A515

TÜV Thüringen overil v SES a.s. systém výroby výkovkov

Spoločnosť SES a.s. Tlmače dňa 25. marca 2020 úspešne obhájila certifikát pre výrobu výkovkov podľa požiadaviek predpisu AD 2000-Merkblatt W0, čím potvrdzuje odbornú spôsobilosť pre výrobu výkovkov tvárnených za tepla v súlade s európskou smernicou 2014/68/EU.

Preverenie našej spoločnosti vykonali Ing. Václav Folbrecht a Ing. Ján Žiak, audítori poverení certifikačným orgánom TÜV Thüringen. Priebeh auditu bol poznačený súčasnou krízovou situáciou súvisiacou s opatreniami proti šíreniu nákazy COVID-19. Z tohto dôvodu bola záverečná fáza auditu vykonaná na diaľku, prostredníctvom telekonferenčného rozhovoru medzi audítormi certifikačného orgánu a zástupcami SES a.s. Tlmače, zodpovednými za oblasť výroby kovaných výrobkov.

Preverenie, či naďalej plníme požiadavky podľa uvedených predpisov, bolo rozdelené na tri etapy. Prvá časť auditu pozostávala z preverenia samotného procesu výroby vo výrobnej prevádzke V4400, kde pod dohľadom audítora bol zo strany majstra Ľudovíta Miška predvedený proces výroby výkovku – od ohrevu na kovaciu teplotu až po samotné kovanie.

Po vyrobení požadovaných výrobkov boli pripravené skúšobné kusy z každého druhu výkovku a pred očami audítora vykonané mechanické skúšky v akreditovanom skúšobnom laboratóriu spoločnosti SES INSPEKT s.r.o. s priaznivým konštatovaním, že všetky vykonané skúšky – ťahom, vrubovej húževnatosti a tvrdosti spĺňali požiadavky príslušných noriem. V tejto fáze auditu už boli dodržiavané prísne opatrenia krízového štábu SES a.s. v spojitosti so šírením sa choroby koronavírusu, ktoré bolo a je potrebné dodržiavať počas návštevy externých subjektov. Nezaobišlo sa to bez použitia rúšok a rukavíc.

Záverečná fáza auditu bola vykonaná už prostredníctvom spomínaného telekonferenčného hovoru, pri ktorom audítori preverovali formou otázok z audítorského dotazníka funkčnosť procesu výroby výkovkov v súčinnosti so zavedeným integrovaným systémom manažérstva s dôrazom na dodržiavanie zásad systému manažérstva kvality podľa EN ISO 9001:2015. Pred týmto auditom im bol doručený vyplnený dotazník zo strany SES, na ktorom spolupracovali RNDr. Pavol Hollý za oblasť systémov manažérstva a pracovníci odborných útvarov, technológ Ing. Jozef Psársky, za kontrolu kvality Ing. Roman Kotora a Bc. Tomáš Novák.

Audítorom boli predložené okrem vyplneného dotazníka požadované systémové dokumenty a kvalitatívne záznamy, predovšetkým protokoly z vykonaných kontrol a skúšok. Predložené dokumenty boli posudzované certifikačným orgánom a slúžili ako dôkaz spôsobilosti SES a.s. vyrábať výkovky podľa predpisov AD Merkblatt.

V rámci záverečného rozhovoru audítori konštatovali, že spoločnosť spĺňa požiadavky predpisov AD 2000-Merkblatt W0 pre výrobu výkovkov. Výsledkom posudzovania a splnenia požiadaviek bola audítormi potvrdená platnosť certifikátu v pôvodnom rozsahu s predĺžením do roku 2023.

V závere auditu som sa poďakoval audítorom za ich vecné poznatky a pripomienky, ktoré poslúžia našej spoločnosti pri ďalšom zlepšovaní efektívnosti systémov manažérstva pri výrobe výkovkov, ako aj zamestnancom za SES, ktorí sa pričinili o úspešný priebeh recertifikačného auditu.

RNDr. Pavol Hollý,
vedúci sekcie
Zabezpečovanie kvality

Svetový deň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Už tradične je 28. apríl označovaný za Svetový deň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

V tomto roku je mimoriadne významný, aj vzhľadom na posledné udalosti a opatrenia v súvislosti so šírením nového koronavírusu. V našej spoločnosti sa preventívne opatrenia začali navrhovať a realizovať hneď pri náraste počtu ochorení v Číne a po presune epidémie na územie Európy s cieľom zamedziť prienik ochorenia a jeho možné šírenie medzi zamestnancami spoločnosti.

Dezinfekcia priestorov čakárne pred lekárskou ambluncíou v SES a.s

Na spomínané opatrenia zamestnávateľa nadviazala aj Komisia BOZP, ktorá sa tiež zaoberala situáciou a spolupracovala so zamestnávateľom pri realizácii opatrení. V prvom rade zamestnávateľ poskytoval zamestnancom relevantné informácie, ktoré publikuje Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou ProCare.

Odporučili sme a vyzvali sme zamestnancov na dodržiavanie zvýšenej hygieny na pracovisku, najmä na častejšie umývanie rúk mydlom, vyhýbanie sa blízkemu kontaktu s ľuďmi javiacimi príznaky chrípky alebo nádchy, kýchanie do vreckovky alebo do rukáva a podobne. Zamestnávateľ ihneď zabezpečil a priebežne dopĺňa osobné ochranné pracovné prostriedky. Ochranné rúška boli distribuované pre každého zamestnanca, rovnako ako dezinfekčné prostriedky na miesta, kde sa môžu zamestnanci stretnúť, keď prichádzajú do práce, v jedálňach a pod.

Ďalším miestom, ktorému sa venovala zvýšená pozornosť boli jedálne. Zamestnávateľ zabezpečil namiesto tradične teplej stravy, z ktorej si zamestnanci mohli vyberať viac druhov jedál, výdaj balenej stravy. Pri tejto zmene v zmysle podmienok Zákonníka práca, aby bolo pre zamestnancov zabezpečené teplé jedlo, boli v jedálňach umiestnené mikrovlnné rúry.

Zamestnávateľ tiež v rámci opatrení zriadil karanténnu miestnosť, ktorá je čerstvo vymaľovaná, vydezinfikovaná, so samostatným WC. Miestnosť je vybavená aj lôžkom, kde môže zamestnanec v prípade určitých príznakov vyčkať na pokyny svojho lekára. Aby zamestnanci vedeli, ako správne postupovať pri príznakoch ochorenia, boli im distribuované informačné letáky.

Spoločne so zástupcami zamestnancov pre bezpečnosť sú naše pracoviská pravidelne monitorované. Je potešiteľné, že všetci zamestnanci veľmi disciplinovane pristupujú k prijatým opatreniam, používajú osobné ochranné pracovné prostriedky, ochranné rúška a pravidelne používajú dezinfekčné prostriedky.

Komisia BOZP

AKTUÁLNE Z VÝROBY

Komory bočných stien rozložené a pripravené na prebierku TÜV, zákazník Buschaus /V4406

Zvárači pri prenášaní zväzka výparníka, zákazník Bushaus /V4403

AKTUÁLNE Z VÝROBY

ses tlmače

Náhľad na zváranie komôr, zákazník BSG /V4406

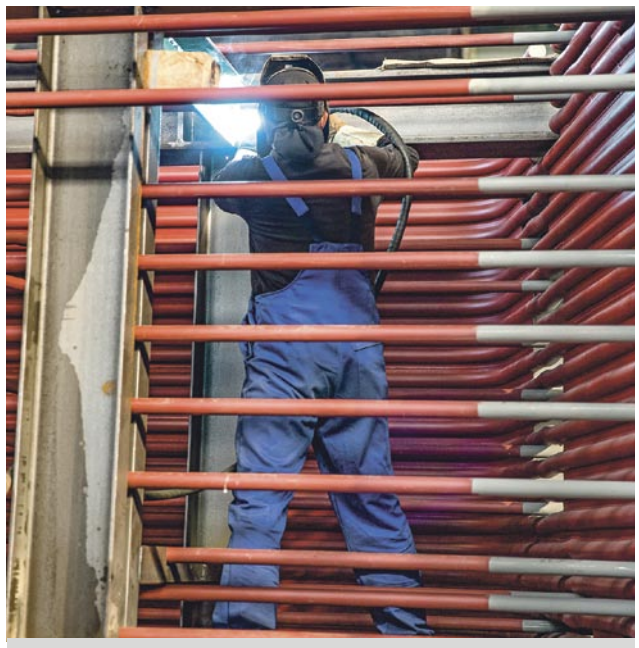

Vložený prípravok na expedovanie montážneho kotla, zákazník BSG /V4705

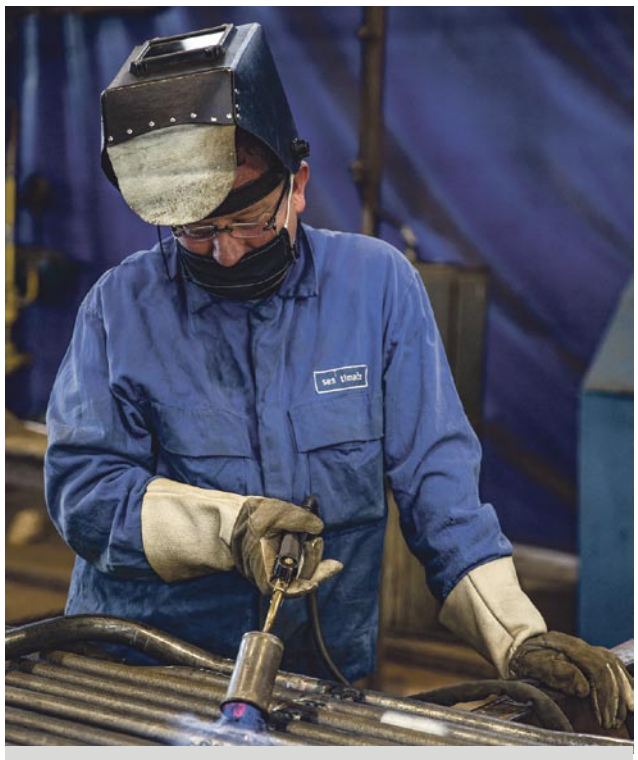

Zvárač pri predohrievaní nalícovaných práporkov na šotovom prehrievači 3, zákazník Vresová /V4703

Záber na montážny kotol, zákazník BSG /V4705

Pracovník žíhania pripravuje keramické doštičky na lokálne žíhanie spojov - had a komora na šotovom prehrievači 3, zákazník Vresová /V4703

Zváranie potrubia ostrej pary riadené elektrickým predohrevom, zákazník BSG /V4406

Farebný svet ornamentov

Stretli sme sa na kurze maľovania. Kým jedna s túžbou zdokonaliť sa, druhá s cieľom oživiť krásu ornamentov zdedených po starkej. Či vyšla túžba prvej, nie je dôležité. No, ornamenty z dielne Evky Velty zdobia v súčasnosti už mnoho predmetov v domácnostiach spokojných zákazníkov. A nielen to. Pestrofarebné vzory slobodnej umelkyne z Novej Bane oživujú krásu ornamentov z niekdajšej maliarskej dielne manželov Škapových v Seredi, kde kedysi pracovala a maľovala aj jej stará mama, Helena Veltyová.

Začiatkom 40-tych rokov minulého storočia sa manželia Škapovci prisťahovali z

Evka Velty s dcérkou Karolínkou

Čiech na Slovensko a v Seredi založili vlastnú továreň na výrobou maľovanej keramiky, úžitkových a darčekových predmetov. Zdobili ich typickým vzorom a ich výrobky sa

časom dostali do celého sveta. Maľovali sa prevažne na drevené výrobky a keramické vázy. Ich špecifickou črtou bol čierny povrch, na ktorý sa postupne nanášali farebné vzory. Pôvod ornamentov dodnes nie je známy. Ide o prepojenie motívov z južného Slovenska a Moravy.

Zdá sa že Evka Velty je zatiaľ jedinou pokračovateľkou maliarskej dielne manželov Škapových. Jej prvotný zámer však bol priučiť sa nádherným maľovaným ornamentom od

svojej starkej. O maľovaní bolo dlhé roky ticho. Starká Helenka pracovala v dielni Škapových dva roky ako mladé dievča a k maľovaniu ornamentov sa na podnet svojej vnučky Evky vrátila až po 65 rokoch. Aj to iba na chvíľku - aby vnučke odovzdala maliarske zručnosti. Krátko na to tento svet opustila.

„Intenzívnejšie som s ňou maľovala asi tri mesiace. Potom prišli Vianoce a v januári starká zomrela. Ostala som na to sama, starká mi však dala dar. Povedala som si, že sa to musím naučiť, aby krásne vzory nezanikli jej smrťou, aby to po nej zostalo, aby mal kto pokračovať... Bola to moja terapia a pomáhalo mi to prekonávať bolesť z jej straty. Odvtedy

ma ornamenty skoro denno-denne sprevádzajú," spomína Evka Velty.

Maľovanie ornamentov si vyžaduje trpezlivosť, precíznosť a pevnú ruku. Ako slobodná umelkyňa začínala? „Vždy sme si so starkou spravili spolu kávu, ja som priniesla nejakú bábovku alebo koláčik a trénovali sme. Dôležité je, najprv si vzory nakresliť ceruzkou, celé si to rozvrhnúť. Vôbec neviem kresliť, ani do výtvarnej som nechodila. Bolo to pre mňa dosť ťažké, skôr som všetko kopírovala. Mám však zmysel pre detail, videla som, čo robí starká a snažila som sa to napodobniť. Popritom mi rozprávala o starých časoch. Boli to veľmi pekné chvíle," spomína Evka ďalej.

Že pod tenučkým štetcom farebné vzory doslova ožívajú, svedčí aj technika nanášania farieb. Začína sa svetlými tónmi ako žltá, červená a ružová, pokračuje sa modrou a nakoniec sa nanášajú zelené vetvičky. Postupne vyskladané farby vyústia do farebnej dekorácie.

Dielnička v Seredi už dávno neexistuje, zachovalo sa však niekoľko maľovaných predmetov a dokumentov, ktoré sú dnes vystavené v Mestskom múzeu v Seredi. Tu čerpá svoju inšpiráciu aj Evka Velty. „Vďaka riaditeľke mestského múzea v Seredi pani Dikovej, ktorá prejavila záujem o moju starú mamu, sa podarilo zozbierať nejaké predmety z maliarne. Zoznámila ma s vnučkou majiteľa maliarne, kde som si s jej povolením odfotila staré vázy a maľovaný nábytok, ktoré ostali v jej rodine. Niečo si pamätala moja starká, ale vzory si prispôsobila podľa svojho umeleckého vnímania. Takže veľa toho nemám. Snažím sa však pridržiavať pôvodných vzorov, podľa ktorých som už ako umelec rozpoznateľná, menim skôr kompozície, či farebnosť ornamentov," vysvetľuje.

Ponuky prichádzajú zo všetkých strán. Predmety, na ktoré maľuje, siahajú od diárov či drobnej keramiky až po maľovanie na steny domov. Dekorovala už aj pretekársku prilbu, lyže, slovenský kožuch a svadobné šaty. „Vždy mám čo maľovať, hoci nejako aktívne nevyhľadávam zákazky. Kedysi som maľovala popri práci, teraz som na materskej, takže času a energie na tvorenie je pomenej. Som špecifická tým, že maľujem rovnaké ornamenty na rôzny materiál - drevo, keramiku, sklo, plast, kožu, textil, interiérové aj exteriérové maľby. Mám veľmi rada špeciálne požiadavky od zákazníkov, ktorým zdobím rôzne osobné predmety a dary ako hokejová a lyžiarska prilba, staré drevené lyže, slovenský kožuch, dvojmetrové veľkonočné vajce na výstavu, či svadobná brána. Naposledy som maľovala detskú kolísku. Sú to pre mňa výzvy, vďaka ktorým sa veľa učím," spomína umelkyňa.

Ako sama tvrdí, dá sa maľovať na všetko, keď máš vhodné farby na konkrétny materiál. Všestranné použitie vzorov dokáže skĺbiť tradíciu s modernou dobou. Dôkazom sú maľované letné tenisky či tričká, na ktoré sa ornamenty vyšívajú. S obľubou ich nosia najmä mladí.

Mama takmer dospelej Danielky a 1,5 - ročnej Karolínky sa momentálne venuje hlavne materským povinnostiam. „Maľovanie je pre mňa vzácna chvíľka oddychu a relaxu popri starostlivosti o malú dcérku. Môj farebný svet

ornamentov mi dáva pokoj, keď som dostatočne oddýchnutá a môžem tvoriť... Verím, že postupne bude toho času viac. O našu najmenšiu sa staráme spoločne, máme rozdelené povinnosti v domácnosti. Mám veľmi dobrého muža aj deti a som za nich tak vďačná," hovorí E. Velty.

Súčasná mimoriadna situácia sa dotkla aj mnohých umelcov, no zdá sa, že do života slobodnej umelkyne zatiaľ nezasiahla. „Zatiaľ to nejako nepociťujem, keďže som doma neustále počas materskej... takže každý deň je nedeľa :) Akurát, že je doma veselšie, keďže staršia dcéra nechodí do školy a je nás doma viac," rozpráva s úsmevom.

Ani pri pohľade do budúcnosti sa neobáva, že by práce nemala dosť. Niektoré veci má čerstvo dokončené, iné rozkreslené alebo sa práve rodia nielen nové nápady, ale aj smer, kam sa ešte v umení posunúť. „Dokončila som detskú kolísku, ktorá bola naozaj bohato zdobená a krásne sa mi vydarila. Ja som na seba veľmi náročná, čo sa týka práce, ale bola som spokojná. Rozkreslené mám nejaké návrhy pohľadníc a obrazov. Pred pár rokmi som ilustrovala omaľovánku, tak si väčšinu malieb navrhnem najskôr ako kresby a odkladám si ich. Chcela by som konečne začať s článkami o slovenskej ornamentike, s tréningom kaligrafie, učením sa grafiky. Mám veľa nápadov na ďalšie tvorenie," dodáva slobodná umelkyňa nakoniec.

Mária Švecová,
foto archív E. Velty

Vzácne chvíle maľovania so starkou Helenkou

Seniori cítia istotu rodinného zázemia

(Dokončenie zo strany č. 1)

Pre našich seniorov, ako aj pre zamestnancov, sme pripravili informačné stretnutie v zariadení, kde sme im vysvetlili, o aké preventívne opatrenia ide. Pre všetky prevádzky zariadenia sme vypracovali pokyn preven-

cie a dezinfekčných opatrení pred koronavírusom. Zakúpili sme dezinfekčné a ochranné prostriedky a zdravotnícke pomôcky. Všetkým našim klientom meriame telesnú teplotu bezkontaktným teplomerom každý deň, rovnako aj zamestnancom pred príchodom do zariadenia. Momentálne nových klientov neprijímame.

Seniori v našom zariadení môžu komunikovať so svojimi rodinnými príslušníkmi prostredníctvom mobilných telefónov a facebooku (videohovor). Snažíme sa im zabezpečiť všetky služby v rámci možností. Našou výhodou je, že zariadenie je situované v rozľahlom parku. Seniori tak môžu svoj voľný čas tráviť prechádzkami v priľahlom areáli. Ostatné služby ako nákupy, kaderníčku, pedikérku im zabezpečujeme prostredníctvom našich zamestnancov bezplatne.

Všetci zamestnanci zariadenia sa snažia počas celého roka zabezpečovať profesionálnu starostlivosť o klientov k ich spokojnosti, aby dokázali zvládnuť svoju nepriaznivú zdravotnú situáciu a odlúčenie od svojich blízkych. Preto i v súčasnej dobe dbáme na to, aby neboli narušené bežné zvyklosti klientov a vyhýbame sa nepriaznivým vplyvom, ktoré by vyvolávali neistotu a strach zo vzniknutej situácie. K tomu je potrebný hlavne zodpovedný prístup všetkých zamestnancov. Vedenie zariadenia sa chce aj touto cestou poďakovať všetkým svojim zamestnancom za zodpovedný a profesionálny prístup so želaním, aby sme dokázali ochrániť našich klientov a nás všetkých pred šíriacou sa epidémiou.

Na našich klientoch nám záleží a cítime plnú zodpovednosť za ich životy.

Mgr. J. Chrobáková, riaditeľka
ZpS – DD Santovka

Zariadenie pre seniorov - Domov dôchodcov Santovka

Les je tu pre všetkých

(Dokončenie zo strany č. 1)

Les je tu pre všetkých. Pôsobí ako mohutný biofilter ovzdušia, vody, slúži ako producent nielen dreva, ale aj lesných plodov, poľovnej zveri a plní všeužitočné spoločenské funkcie. Preto je potrebné ho chápať ako ekosystém s prírodnými zákonitosťami a vzťahmi.

Zalesňovanie je jednou z dôležitých úloh lesníctva. Akým spôsobom prebieha? Fungujú ešte lesné škôlky a kto sa o ne stará?

Nie všade je možné zabezpečiť prirodzenú obnovu porastov pomocou semenáčikov z materského porastu. V takých prípadoch je nutné dopestovať potrebné sadenice lesných drevín v lesných škôlkach. Na Slovensku ich je 11. Ale od zberu semien lesných drevín až po sadenice prejde dlhý čas. Na základe legislatívy o lesnom reprodukčnom materiáli sa semená zbierajú z uznaných porastov, výberových stromov a semenných sadov. Odtiaľ putujú do lúštiarne, kde sa zbavujú nečistôt a sušia. Následne sa distribuujú do lesných škôlok, kde sa vysievajú a o sadenice starajú polievaním, odstraňovaním buriny, tienením. Výsledkom sú tzv. voľnokorenné i obaľované sadenice a sú plnohodnotnou náhradou prirodzenej obnovy. Ich výsadba a následná starostlivosť je však náročnejšia.

Lesné porasty si vyžadujú trvalú starostlivosť lesného hospodára ako sú zalesňovanie, ošetrovanie a ochrana lesných kultúr, čistky, prerezávky, prebierky, presvetľovacie ruby a doruby. Nevyhnutným výkonom aj uhadzovanie haluziny.

Často sa používa slovo „genofond". V genofonde lesných porastov sú obsiahnuté vlastnosti, ktoré sa zafixovali v priebehu ich dlhodobého evolučného vývoja a ktoré sa v procese obnovy lesa prenášajú na nasledujúce generácie.

Hoci sa na Slovensku zachovali pôvodné, daným podmienkam prispôsobené a preto geneticky veľmi hodnotné populácie, ich genofond je ohrozený znečisťovaním ovzdušia a pôd, zmenami klimatických podmienok a nevhodnými lesohospodárskymi opatreniami.

Ako je to naopak s výrubom drevín? Čo rozhodne, že strom je vhodný na ťažbu? Sú súčasťou lesných prác v levickom odštepnom závode aj kone?

Samotná ťažba dreva je v dnešnej dobe veľmi citlivá téma. Výsledkom ťažby je samotná drevná surovina. Drevo je jedna z mála obnoviteľných surovín. Každý z nás berieme drevo vo svojom okolí ako samozrejmosť a súčasť nášho života. Získavame ho ťažbou najmä v hospodárskych lesoch. Touto činnosťou sa les formuje a tvaruje. Je to dlhoročný proces. Ťažia sa stromy rôznych hrúbok, výšok a veku v závislosti od potrieb lesa, jeho zdravotného stavu a potrieb človeka. Inými slovami sú to výchovné zásahy mladých lesných porastov a zásahy obnovné, keď sa „starý les" nahrádza mladým.

Spôsobov ťažby dreva je niekoľko. Najčastejší je ťažba motorovou pílou a následné priblíženie dreva špeciálnym traktorom na odvozné miesto. V minulosti boli na to hojne využívané kone, ale v dobe mechanizmov sú na ústupe. Ďalším spôsobom ťažby a približovania dreva sú lanovkové systémy, ktoré sa využívajú v ťažko dostupných miestach.

Pre každý porast je vypracovaný program starostlivosti o les a na Slovensku a vyhotovuje spravidla na 10 rokov s podrobným opisom a stavom celého porastu. Zvláštnu pozornosť si zaslúži hospodárenie v lesoch v zmysle hnutia Pro Silva. Sú to postupy pestovania lesa prírode blízkym spôsobom. Odštepný závod Levice sa doňho v rokoch 1996-99 zapojil s aktívnou podporou a účasťou významných profesorov pestovania lesa na Slovensku ako sú prof. Korpeľa a prof. Saniga.

Na čo sa vyťažené drevo používa, prípadne kam putuje, aké je jeho ďalšie spracovanie?

Vyťažené drevo má rôzne využitie. Prakticky s čímkoľvek sa vo svojom živote stretnete s niečím „dreveným" je aj s nášho OZ. U nás vyťažené drevo putuje do celulózky na výrobu papiera alebo sa predáva spracovateľom dreva, ktorí vyrábajú dýhu, nábytok, sudy, detské ihriská, dosky, hranoly, koly atď. Samozrejme sa drevo predáva aj ľuďom ako palivo.

Neodmysliteľnou súčasťou lesného hospodárstva je aj poľovníctvo. Ide o celkovú starostlivosť o lesné živočíchy, nielen o odstrel škodnej zveri. Priblížte nám, čo všetko si máme pod poľovníctvom predstaviť.

Poľovníctvo je súhrn činností zameraných na zachovanie, zveľaďovanie, ochranu a optimálne využívanie genofondu zveri ako prírodného bohatstva. Je súčasťou tvorby, ochrany a využívania životného prostredia. Lesy SR sú obhospodarovateľom poľovných revírov s profesionálnym výkonom poľovníctva a odborne usmerňovaným chovom zveri.

OZ Levice poskytuje záujemcom poľovnícky turizmus zahŕňajúci pozorovanie, fotografovanie a lov. Počas ruje jelenej, danielej, muflonej, srnčej zveri sú obzvlášť vyhľadávanými spoločné poľovačky na diviaky a bažanty. Súčasťou poľovníctva je i produkcia vysoko kvalitnej diviny ako i zazverovanie poľovných revírov kvalitnou populáciou zveri. Starostlivosť o lesnú zver pozostáva z množstva pravidelne sa opakujúcich väčších a menších prác, medzi ktorými nechýba výstavba a údržba kŕmnych zariadení, solísk, výroba sena a letniny, zakladanie políčok pre zver, zisťovanie jej zdravotného stavu a podávanie medicínskych preparátov.

Miesto, kde sa poľuje je poľovný revír. Za poľovný revír sa považuje aj samostatná zvernica a samostatná bažantnica. OZ Levice prevádzkuje 4 bažantnice a 2 zverníky. Bažantnice Hrable a Čereš pri Želiezovciach, Pata pri Čifároch a Palárikovo. Zverníky sú na Žuhračke, a v Palárikove.

Na stránke www.lesy.sk ponúkate zaujímavé typy na výlety do prírody, popis náučných lesných chodníkov, existuje dokonca aj lesný skanzen či lesnícke a drevárske múzeum. Čo môžeme uvidieť napríklad v lesnom skanzene?

Na každej lesnej správe v rámci celého podniku Lesy SR š.p. je lesná informačná kancelária. Zamestnanci vám v nich ochotne poskytnú informácie o lesníckych, ale aj turistických, kultúrnych a historických pozoruhodnostiach svojho regipnu. Zároveň radi prijmú vaše pripomienky a podnety.

Na území OZ Levice sa nachádzajú dva náučné lesné chodníky. Jeden z nich je za vodným dielom Gabčíkovo v CHKO Dunajské Luhy a druhý pri tajchu Počúvadlo v Štiavnických vrchoch.

Zaujímavosťou sú aj Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene alebo jedinečný Lesný skanzen vo Vydrove pri Čiernom Balogu. Každoročne sa tak v priebehu mesiaca júl uskutočnuje podujatie Deň Stromu a navštívia ho tisíce návštevníkov.

Jednou z mnohých aktivít Lesov SR je aj lesná pedagogika - zážitkové vzdelávanie priamo v lesnom prostredí. Čo presne si máme pod tým predstaviť? Je výučba zameraná iba na deti?

Lesná pedagogika ako súčasť environmentálnej výchovy je učenie o lesnom ekosystéme a výchove človeka k trvalo udržateľnému spôsobu života na príklade lesa. Využíva formy zážitkového učenia a projektového vyučovania. Oslovuje aj emocionálnu stránku človeka, podporuje získavanie zručností aj celostný rozvoj osobnosti. Aktivity lesnej pedagogiky zabezpečujú certifikovaní lesní pedagógovia a je určená všetkým cieľovým skupinám, najmä deťom a mládeži.

Lesní pedagógovia na žiadosti rôznych organizácií pripravujú rôzne aktivity, ktorými priblížia prírodu, les verejnosti. Okrem individuálnych aktivít nás ľudia môžu vidieť aj na rôznych hromadných akciách akými sú Detské dni sv. Huberta vo Svätom Antone, Levické poľovnícke dni, Dni mesta Levice, Žuhračka pre všetkých a Dni Zeme na základných školách.

Ing. Peter Gróf,
ťažbár, lesoturistika

Lesnícky Náučný chodník Dunajskými luhmi v Gabčíkove

Lesoturistika je v popredí záujmu

Lesoturistika sa stále viac dostáva do pozornosti verejnosti. Vychováva k láske k prírode a úcte k lesu nielen deti, ale ja širokú verejnosť. Je jednou z množstva aktivít, ktoré prevádzkujú Lesy SR, štátny podnik, Odštepný závod Levice. Potrebný je však pedagóg, ktorý vhodnými didaktickými metódami ukáže deťom v praxi, ako les funguje. Viac nám prezradila Ing. Slávka Pavlová, vedúca lesnej školy v Odštepnom závode Levice, Lesy SR.

Lesná škola je v štádiu prípravy. Skúste nám priblížiť, o čo presne ide.

Lesy SR š. p. zriaďujú prvú Lesnú školu na území Slovenska. Zriadenie Lesnej školy je súčasťou cezhraničného projektu s maďarskými lesníkmi z IPOLY ERDÖ Zrt. Spoločne spustili projekt na vybudovanie jedinečnej lesnej školy na OZ Levice, priamo v meste Levice a lesnej školy Somoskö, ktorá doplní sieť zariadení podobného charakteru v Maďarsku. Cieľom cezhraničného projektu „Lesníci pre zvýšenie environmentálneho povedomia verejnosti" vo výzve Programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko je podporiť záujem obyvateľov regiónu Levice a maďarského Salgótarjánu o jedinečné prírodné hodnoty spoločného prihraničného územia.

V čom vidíš výhody lesnej pedagogiky oproti tradičnej výučbe prírodovedy, či biológie?

Modernou formou komunikácie s verejnosťou je Lesná pedagogika, ktorá je najjednoduchšou cestou lesníkov ako priblížiť širokej verejnosti prostredie lesa a funkcie lesného hospodárstva. Umožňuje poznávanie a vnímanie prírody všetkými zmyslami práve formou zážitkového učenia a hier v lese.

Lesná škola je exkurzívno – poznávacia prevádzka pre škôlky, školy a širokú verejnosť.

Koncepcia prevádzky je na báze názorných ukážok, praktických prác v dielni, hmatových a vizuálnych ukážok povrchov alebo vzoriek prvkov lesa. Objekt svojou funkciou bude umožňovať spoznávanie lesa aj vtedy, keď sa tam nedá ísť. Hravou formou má ukázať deťom, čo les ukrýva a čo sa v ňom dá vidieť počas celého roka.

V interiéri bude na prvom podlaží diorámová miestnosť, kresliareň a tvorivá dielňa. Na poschodí je poznávacia miestnosť a konferenčná miestnosť, ktorá bude slúžiť na besedy, školenia a konferencie.

V exteriéri vzniká miniarborétum a detské ihrisko. Inými slovami prinesiem les medzi ľudí a ponúkneme ho ako doplnkové vzdelávanie pre všetkých záujemcov. Deti aj široká verejnosť budú srdečne vítaní.

Projekt Lesnej školy je tak trochu unikátom. Čo všetko je úlohou lesného pedagóga?

V rámci celého Slovenska OZ Levice patrí medzi priekopníkov medzi jednotlivými OZ, kde sa organizuje práca s verejnosťou. Začalo sa to oveľa skôr, ako vznikol pojem lesná pedagogika. Lesní pedagógovia navštevujú materské a základné školy, kde deťom pripravujú zaujímavý program.

Lesný pedagóg je zamestnanec Lesov SR š.p., ktorý je vyškolený v rámci Kurzu lesnej pedagogiky. Má určenú svoju pracovnú pozíciu a lesná pedagogika je činnosť, ktorú vykonáva dobrovoľne, z presvedčenia a s úmyslom prehĺbiť záujem detí a celej verejnosti o les a prírodu, zlepšiť ich vzťah k lesu a k významu hospodárenia v lese. Ďalšími cieľmi lesnej pedagogiky je aj podporovanie aktívneho prístupu k ochrane životného prostredia, nadobúdanie úcty a rešpektu k živým tvorom, objavovanie a vnímanie lesa všetkými zmyslami a ponúknutie verejnosti možnosť aktívneho využitia voľného času.

Kde sa môžeme o Lesnej škole dozvedieť viac?

V súčasnosti sa tvorí aktívna webová stránka pre lesnú školu, ktorá bude kľúčovým nástrojom komunikácie. Jej súčasťou bude rezervačný systém s ponukami tém, tvorivých dielní, prípadne besied s odborníkmi.

-msvec-

Práca s verejnosťou

Svadby v kruhu rodiny

Obdobie medzi Veľkou nocou až do konca októbra býva už tradične sezónou svadieb. Fotografi, kameramani či starejší majú plné ruky práce. Reštauračné zariadenia a hotely sa nestíhajú obracať. Matriky aj farské úrady spečaťujú manželstvá. Mimoriadna situácia sa však nevyhla ani im. Za akých podmienok svadby prebiehajú? Prekladajú snúbenci sobáše na iný termín alebo ich slávia doslova pri dvoch svedkoch? Zisťovali sme sa za vás.

S otázkou, akou formou momentálne prebiehajú civilné sobáše, sme sa obrátili na Mestský úrad v Leviciach: „Pri organizovaní sobášov a pohrebov platí obmedzenie organizovania iba v úzkom kruhu blízkych v maximálnom počte do 10 ľudí vrátane matrikárky a sobášiaceho s podmienkou použitia ochranných prostriedkov ako sú rúška a rukavice," hovorí **Ing. Adriana Macáková, referentka vzťahov s verejnosťou a médiami z MsÚ Levice.**

Snúbenci zväčša sobáše nerušia, ale termíny prekladajú zatiaľ na neskôr. „Niektoré sobáše, ktoré boli plánované v priebehu marca a apríla, boli na žiadosť snúbencov presunuté na iný termín - predbežne sú to jesenné termíny. Zo strany matričného úradu sa sobáše nerušia ani nepresúvajú. Snúbenci sú približne týždeň pre termínom sobáša kontaktovaní pracovníčkami matričného úradu, aby oboznámili snúbencov s mimoriadnymi opatreniami počas konania sobáša. Zvyčajne sa však vopred ozývajú snúbenci sami, vysvetľuje A. Macáková.

Je na rozhodnutí snúbencov, či súhlasia s konaním sobáša aj za obmedzených podmienok. „Minulý týždeň sa konali dva sobáše, tento týždeň sú zatiaľ plánované tri a mali by sa uskutočniť. A tie, čo mali byť na budúci týždeň, snúbenci preložili, resp. ešte to nie je uzavreté (stav k 16.4. - pozn. autora)," dodáva.

Pokiaľ by sa snúbenci rozhodli termín svadby zrušiť alebo preložiť, je potrebné to oznámiť na miestnej matrike. „Zatiaľ nebol zrušený žiadny sobáš, boli len preložené na iný termín. V prípade preloženia termínu si snúbenci dohodnú s matrikou nový termín - telefonicky alebo písomne, vyplnené tlačivá a prílohy zostávajú. Ak by sobáš zrušili, nanovo by museli vypĺňať tlačivá aj zaplatiť správny poplatok, ak sa na nich vzťahuje zo zákona," hovorí nakoniec A. Macáková.

Prísne hygienické opatrenia sa nevyhli ani cirkevným sobášom. Riadia sa nariadeniami hlavného hygienika, pri obrade nesmú chýbať rúška a rukavice. „Ide čisto iba o samotný obrad, celé to musí prebehnúť v čo najkratšom čase, preto sa sobášny obrad nevysluhuje počas svätej omše. Účastná môže byť len najbližšia rodina, žiadni priatelia ani známi," spomína **Martin Felix, správca Farnosti Ducha Sv. v Leviciach.** „Bližšie k sebe môžu sedieť iba príslušníci jednej domácnosti a samozrejme, je potrebné dodržať počet ľudí podľa plochy kostola. Sobášny obrad je čisto súkromný, nie verejný, môže prebehnúť len v uzkom kruhu rodiny," vysvetľuje.

Na otázku, či snúbenci sobáše prekladajú na neskôr alebo si sobáš vyslúžia za účasti iba najbližšej rodiny a za prísnych hygienických opatrení, hovorí: „V hlavnej svadobnej sezóne mávame približne 20 sobášov. Časť z nich je presunutá na neskôr, ale zhruba polovica sa bude konať v pôvodnom termíne," dodáva správca farnosti.

Milan Vrablec

Milan Vrablec rozveseľuje ľudí počas svadobného dňa ako starejší. Ako nám prezradil, máva obyčajne dve svadby za mesiac. Chce stráviť čas aj so svojou rodinou. Navyše je aktívnym členom tlmačského kolkárskeho klubu, ktorý svoje zápasy odohráva väčšinou po sobotách.

„Svadby, ktoré som mal mať v blízkej dobe, boli zatiaľ preložené na iný termín. Ale stretol som sa aj s tým, že ľudia nie sú ochotní absolvovať všetky vybavovačky odznovu a ak bude toto obdobie pretrvávať aj naďalej, chcú svadby iba v úzkom rodinnom kruhu," hovorí a dodáva: „Rodinné či spoločenské akcie nemoderujem, no všetkých nás zasiahla táto situácia. Aj my doma sme odložili rodinné stretnutia. A všetky rodinné akcie plánované na leto asi tiež odložíme."

Na otázku, ako to vidí do budúcnosti, odpovedá: „Mojím prianím je, aby sa už leto rozbehlo, ako ho máme radi - so všetkým, čo k nemu patrí. A dúfam, že na 100% sa aj náš život vráti do normálu aspoň tým, že deti opäť zasadnú do školských lavíc. Nikto nevie dokedy bude táto situácia trvať, uvažujeme aj o zrušení obecných akcií plánovaných cez leto. Som však veľký optimista."

Ani hotelové a reštauračné služby na tom nie sú oveľa lepšie. „Tak, ako všade na Slovensku, sme od 16. marca na príkaz Vlády SR uzavreli až do odvolania všetky naše prevádzky. Od tohto času sú doma všetci naši zamestnanci v počte 16 osôb," hovorí **Irena Martišková, majiteľka zariadenia Koliba Rezort** v blízkosti rekreačného zariadenia Margita-Ilona.

Výnimkou nie sú ani svadby či iné spoločenské podujatia, o ktoré počas roka ani v jednom zo zariadení Koliba Rezort vôbec nie je núdza. „Čo sa týka svadieb, všetky tohtoročné termíny sú zrušené, niektoré sa presunuli na budúci rok," spomína pani Martišková ďalej. O tom, koľko zrušených termínov to v praxi predstavuje, pani majiteľka vysvetľuje: „Ťažko je hovoriť o počte, pretože záväzné termíny sú zaevidované až po zaplatení zálohy. A to sa teraz nedá realizovať, keďže nevieme, dokedy bude táto situácia trvať." Zároveň však vyjadruje nádej: „Verím, že táto situácia sa čo najskôr vyrieši a všetko sa vráti do normálu."

Martin Majer

Súčasťou svadieb býva aj zábava a tanec, o ktorú sa stará kapela alebo dídžej (DJ). „Od 16. marca je celá činnosť mojej firmy pozastavená, keďže sú zatvorené všetky diskotékové kluby, reštaurácie, bary, kultúrne domy a nie je kde hrať (DJ), ozvučovať, svietiť či moderovať súkromné akcie alebo rôzne podujatia spoločenského, kultúrneho či športového charakteru," hovorí **Martin Majer, DJ a moderátor z firmy MM LIVE.**

O spoločenské akcie počas roka nemáva núdzu. „V ostatných rokoch sa konajú svadby už celoročne čiže od januára do decembra ich je naozaj dosť. Nie som zameraný čisto len na svadby. Venujem sa aj ozvučovaniu, moderovaniu a kompletnému technickému zabezpečeniu rôznych podujatí, takže svadieb odohrám približne 20 do roka. Všetky svadby, ktoré sa mali konať v mesiacoch marec až máj, sa nevesty snažia prekladať alebo už aj preložili na september až december. Zatiaľ žiadna zo svadieb, ktoré som mal odohrať, zrušená nebola," spomína ďalej.

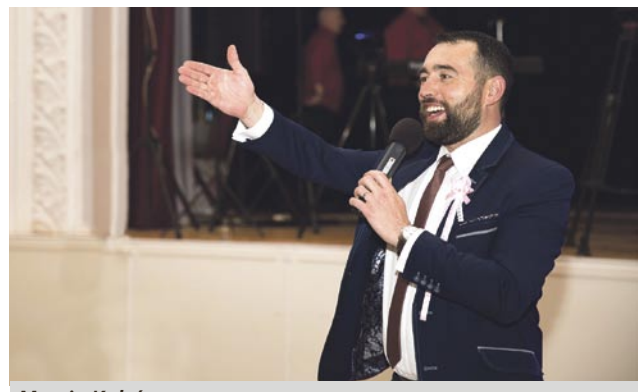

Martin Kabát

Nie každému sa podarí preložiť termín na neskôr - a dôvodov je hneď niekoľko. „Zosynchronizovať kameramana, fotografa, DJ-a, voľný priestor na svadbu na jeden jesenný termín, kedy už všetci spomínaní majú obsadené termíny inými akciami, je naozaj veľmi ťažké, skrátka nemožné. Nevesty, ktoré chcú mať svadbu aj napriek zložitej situácii ešte tento rok, sa pohrávajú s myšlienkou urobiť svadbu so všetkým, čo k tomu patrí, aj v strede či na začiatku bežného pracovného týždňa. Víkendové termíny sú žiaľ nedosiahnuteľné," vysvetľuje.

Na otázku, ako to vidí v najbližšej budúcnosti, hovorí: „Počet svadieb v tomto roku sa podľa mňa výrazne meniť nebude a asi si zahrám na svadbe aj v iný deň, než je len sobota. Čoraz vychytenejší svadobný deň je piatok – ale ani svadba v stredu nemusí byť zlá. Budúci rok už všetci veríme, že bude všetko v starých koľajách. Už teraz je množstvo zákazníkov, ktorí si u nás objednávajú služby na svoje akcie a podujatia pre rok 2021," dodáva Martin Majer na záver.

Svadobný fotograf Miloš Obert sa foteniu svadieb venuje už desať rokov, ostatných päť rokov pomerne intenzívne. „Dopyt zo strany snúbencov o moje služby je obrovský, bez problémov by sa mi naplnil každý piatok, sobota od apríla do októbra. S manželkou máme dve malé deti, ktoré si vyžadujú moju pozornosť čoraz viac, preto sa snažím obsadzovať svadobné víkendy, aj keď nerád, čoraz menej," hovorí Miloš Obert.

Na otázku, ako mimoriadna situácia zasiahla svadobného fotografa, vraví: „Samozrejme pre vzniknutú situáciu sa postupne ozývajú snúbenci s požiadavkou na preloženie termínu, niektorí na koniec roka, iní na budúci, je to tak 50:50. Snažia sa ísť v ústrety aj mojim voľným termínom, preto sú ochotní často presunúť svadbu aj mimo klasickej soboty," vysvetľuje.

Snúbencom odporúča aj iné riešenie. „Všetkým svadobným párom, ktoré majú rezerváciu na túto svadobnú sezónu by som odporučil spraviť si plán B s predbežnou rezerváciou nielen mojich služieb na budúci rok. Nedovolím si tvrdiť ako to celé dopadne, verím ale v šťastný záver svadobnej sezóny 2020," dodáva svadobný fotograf Miloš Obert.

Starejší Martin Kabát máva kalendár svadieb rezervovaný aj rok dopredu. „V tomto období bývam na svadbách každý víkend, často aj piatky. Už sa stalo, že ak mal mesiac päť víkendov, tak som za mesiac zvládol aj desať svadieb," hovorí.

Mimoriadna situácia však zamiešala termíny aj v jeho kalendári. „Samozrejme, v tejto dobe pandémie si klienti väčšinou dohadujú náhradné termíny. Zväčša na jeseň tohto roku - aj to už len piatky, nedele a mám tam aj jeden pondelok. Pár z nich to pre istotu preložilo na budúci rok a niektorí si svadbu len zrušili bez náhradného termínu," vysvetľuje M. Kabát. Čo sa spoločenských podujatí týka, situácia je trošku odlišná. „Raz za čas dostanem pozvanie na moderovanie aj iných akcií, ako sú svadby, ale beriem len termíny mimo svadobnej sezóny. A dúfam, že tá už bude bez momentálnych obmedzení."

Napriek každodenne sa meniacej situácii, obľúbený starejší zostáva pokojný: „Ja som v tomto prípade optimista a myslím si, že v druhej polovici leta už budú svadby povolené. Je to veľmi ťažká situácia, keď si uvedomíme, že prípravy svadieb začínajú spravidla rok dopredu. Všetko treba zosúladiť, dohodnúť a vo viacerých prípadoch aj vyplatiť zálohy. A zrazu príde takáto rana. Podľa mňa sa s tým treba jednoducho zmieriť a uvedomiť si, že aj tak je najdôležitejšia láska - a s tou sa dá všetko zvládnuť."

„Prajem všetkým snúbencom, aby aj napriek tejto neľahkej situácii ich veľký deň dopadol podľa ich predstáv, pretože je neopakovateľný a jediný v živote," dodáva M. Kabát nakoniec.

Mária Švecová, foto autorka a archív respondentov

70 rokov spoločného života

Mnohé chvíle v ušlom žití ťažké boli ako jarmo,
ale v srdci človek cíti, že tie roky nežil darmo.
Pre všetky šťastné chvíle, pre tých čo sú naokolo,
pre všetko, čo je milé, žiť spolu tie roky hodné bolo…

Platinovú svadbu oslávili 16. apríla 2020 manželia

Mária a Dominik Šviriková z Veľkých Kozmáloviec.

Patria k tým vyvoleným, ktorí neuveriteľných 70 rokov kráčajú spolu životom.

Platina, ako najcennejší kov, symbolizuje aj ich spoločný život.

Sedemdesiat krát dozreli jabĺčka na vašej spoločnej jabloni.

Sedemdesiat krát ste si s pokorou zopakovali svoje tiché, ale rozhodné áno.

Sedemdesiat krát sa s vami tešia aj vaši najbližší.

Do ďalších spoločných rokov života Vám prajú pevné zdravie, lásku, šťastie, životnú pohodu a spokojnosť. Buďte ešte dlhé roky medzi nami šťastní.

S láskou a úctou dcéra Mária s manželom Pavlom, syn Dušan s manželkou Elenou, vnučka Dominika s manželom a synom Mikulášikom, vnuci Dušan a Andrej. Pravnúčik Mikulášik prastarých rodičov za všetkých bozkáva.

(14/2020)

SB PRESS
REKLAMA • TLAČ • VYDAVATEĽSTVO
Kukučínova 44, Levice
0905 241 329 • 0918 955 947
sbpress@sbpress.sk
TLAČIVÁ NA MIERU
• STAVEBNÉ DENNÍKY
s vašimi údajmi, číslovaním a perforáciou, priamoprepisujúci papier
• KNIHY TECHNICKÝCH SKÚŠOK
podľa vašich požiadaviek
• iné tlačivá špeciálne pre vašu firmu
ŠTÍTKY NA OZNAČENIE ZARIADENÍ
samolepiace • kovové • plastové
gravírované • potlačené • závesné • s držiakom
VŠETKO PRE VAŠU FIRMU
• vizitky • hlavičkové papiere
• poznámkové bloky s vaším logom
• letáky • katalógy • ponukové listy
• kalendáre • kalendáriky
• reklamné predmety s vaším logom:
perá, tričká, tašky, hrnčeky, magnetky

Spoločenská rubrika

NARODILI SA

Adam Hubinák, syn Miroslavy a Adama (Tlmače)
Mikuláš Hagara, syn Ráchel a Dávida (Kozárovce)

OPUSTILI NÁS

Helena Solčanská vo veku 71 rokov (Tlmače)
Anna Kotorová vo veku 90 rokov (Tlmače)
Helena Miklóšová vo veku 74 rokov (Tlmače)
Ružena Tarkayová vo veku 65 rokov (Tlmače)
Elena Mäsiarová vo veku 88 rokov (Tlmače)
Oliver Miškovič vo veku 51 rokov (Tlmače)
Vladimír Valentíny vo veku 67 rokov (Kozárovce)

AJ VY CHCETE DRŽAŤ SVOJU KNIHU V RUKÁCH?
Od grafického návrhu cez tlač až po väzbu
SB PRESS
reklama • tlač • vydavateľstvo
0905 241 329 • sbpress@sbpress.sk
M. Kukučína 44, LEVICE

Moja úvaha o (ú) váhe
(nielen pre kľačianskych seniorov)

Je to taká váhavá úvaha. Mám pocit, že sa moja váha, moja osobná váha - pokazila. Nechcem povedať, že sa mi - zopsula - nechcem ublížiť dobrému psovi, ani tej úbohej váhe, ktorá za nič nemôže.

Jednoducho, nepáči sa mi. Je to s ňou na vážkach, má namále, chudera. Rozmýšľam, že sa jej zbavím, že ju vymením, ale teraz musím vydržať, teraz sa to nedá. Možno až po „korone".

Vždy, keď na ňu skočím, až zavŕzga.....! Neviem, čo sa jej nepáči? To by sa skôr mne malo nepáčiť!

Najprv váha, váha, potom sa odváži a odvážne mi ukáže to správne číslo. S P R Á V N E ??

Veď je stále väčšie! Takto ma furt ťahá za nos, už asi mesiac!

Hrá sa so mnou na „slepú babu „. Ale, veď toľko ešte zatiaľ vidím! Nestíham sa čudovať, ako je to možné? Aj do záhrady chodím, aj trávu kosím, nepostávam.... radšej si posedím, ako je aj pravda .

Ale dobrá duša váhavej váhy, v naivnej predstave si myslí, že keď mi pridá , budem rada.

Šušoce si tak pre seba popod nos: Každý sa poteší, keď dostane niečo navyše, pridám jej, nech má radosť !!!!

Moje nervy! Ešte šťastie, že to nie je korona vírus!

Chudera váha váhavá, nevzdelaná nevie, že nie vždy poteší to, čo je navyše!

Veď, to nie je plat, ani dôchodok !! Tam by to zvýšenie potešilo.

Keď z nej, s nechuťou „skočím", sklopí uši a momentálne je na nule. Nula, také nič! Nula je, len nula! Jednotka s niekoľkými nulami, to je už iná káva.

Ale moja váha váhavá, prešibaná, sa nevzdala, vynašla sa.... od istého času mi neukazuje moju váhu, ale..... aspoň si to tak myslím..... predstavte si, ukazuje mi moje roky !!! Zmenila taktiku, dúfala, že si to nevšimnem. Vycúvala z toho ako také neviniatko. Nevšimla si, že v tomto nie je žiadny rozdiel. Nechám ju v tom, nech má radosť!

Je to zvláštne, ale mám pocit, že mi naznačuje, že pri mojej váhe, teda, pri mojich rokoch (a veď je to vlastne jedno), by som mala byť konečne múdrejšia, skromnejšia, pokornejšia..... ale ja sa snažím, naozaj sa snažím....

Keď sme si to vzájomne vyjasnili a postavím sa na tú moju váhu, hneď viem koľko mám rokov, aj koľko mám kg! Aké je to ľahké. „ 2 v 1 „

Mala by som jej byť vlastne vďačná, váhe mojej úprimnej, za jej úprimnosť.

Asi si predsa len nechám, váhu jednu váhavú, prešibanú! Čo by som tým získala, keby som ju vymenila? NIČ!

Roky, a možno aj kilá, by mi aj tak pribúdali.

Možno majú aj ostatní seniori takúto vtipnú váhu doma, ako ja, ktorá ma núti nad sebou trošku, aj takto vtipne uvažovať.

Ale situácia okolo nás, a vo svete, nie je vôbec vtipná! Neberme ju na ľahkú VÁHU!

Všetkým veľa, veľa zdravia a pokory!

seniorka Iva,
ktorá je tiež DOMA

Nekrológ

Za Elenou Kolmanovou

17.12.1931 – 15.4.2020

Elenu Kolmanovú si mnohí budeme pamätať ako elegantnú ženu so silnou voľou a vytrvalosťou. Iba vďaka týmto vlastnostiam sa jej mohlo podariť v sedemdesiatych rokoch založiť pri levickom Zväzarme prvý ženský automotoklub na Slovensku a niekoľkokrát zorganizovať aj celoštátny zraz motoristiek v Československu. Známe boli pravidelné jazdy zručnosti, pri ktorých motoristky dokazovali ženskú zručnosť a technické schopnosti. Aktívne pôsobila aj v Okresnom výbore Zväzu žien v Leviciach. Po zániku Zväzarmu i motoklubu ju oslovili s ponukou, aby sa postavila na čelo Okresnej organizácie JDS. Nemala síce ešte vek dôchodcu, ale s chuťou sa pustila do práce. K existujúcim organizáciám postupne pribúdali ďalšie. V každej stála pri jej prvých krokoch a pomáhala jej rásť. Keď po 20 rokoch, už ako čestná predsedníčka OO JDS Levice prišla na výročné podujatia do obcí, dostalo sa jej patričnej pocty. Pre mnohé z nás bola dôkazom, že ani pribúdajúce roky, či vrásky, nemusia byť prekážkou aktívneho spoločenského života. Správa o jej úmrtí nás zaskočila. Odišla, ale spomienky na túto neobyčajnú dámu nám zostanú.

K smutnej udalosti nám povedala jej nasledovníčka na poste okresnej predsedníčky JDS Emília Nichtová: „Odišla vzácna žena, ktorá po sebe zanechala výnimočnú a nezmazateľnú stopu. Zanechala ju pre spoločnosť, ktorej sa vo viacerých oblastiach dlhé roky angažovala. Hlbokú stopu zanechala i v srdciach seniorov, pre ktorých vyše dvadsať rokov pracovala. Veľmi sme si vážili jej neúnavnú prácu, ochotu, obetu a vitalitu, ktorá ju neopúšťala takmer do posledných chvíľ. S obdivom a úctou sme jej ďakovali pri každej príležitosti na okresných podujatiach, ako i pri výročiach založenia ZO JDS v okrese. A ešte s väčšou úctou a láskou budú na ňu spomínať členovia okresného predsedníctva, predsedovia a členovia ZO JDS a všetci, ktorí ju poznali."

Česť jej pamiatke.

KDE KÚPITE SLOVENSKÚ BRÁNU?

Noviny vydáva a distribuuje Vydavateľstvo SB PRESS. Každé dva týždne nájdete v Slovenskej bráne široké spektrum informácií o živote v okrese Levice, Zlaté Moravce a Žarnovica. Súčasťou novín je pravidelná príloha zameraná na aktivity spoločnosti SES Tlmače. Spestrením novín sú zaujímavé súťaže o hodnotné ceny. Vychádzajú na 16 plnofarebných stranách.

LEVICE: Novinové stánky: R&MIX - pod Holland Pub • Priemstav • TABAK pri VÚB • Kníhkupectvo KRUH - Čsl. armády • FUJIFILM - Kalvínske nám. • COOP Jednota: Ul. Zd. Nejedlého • Ul. Pri Podlužianke • Ul. Ku Bratke • TEMPO • Ul. Perecká 42, Konopná 21
TLMAČE: Čerpacia stanica • Potraviny Demianová • Potraviny GLÓBUS - Lipník
SANTOVKA: Potraviny COOP Jednota LV (obidve predajne)
NOVÁ DEDINA: Potraviny Šebo • COOP Jednota: Opatová • Gondovo
RYBNÍK: COOP Jednota LV
ČAJKOV: Potraviny Tuhá • COOP Jednota
KOZÁROVCE: COOP Jednota NZ • COOP Jednota LV
STARÝ TEKOV: Potraviny DELTA • COOP Jednota NZ
HRONSKÉ KĽAČANY: DUO Podseník
ŽEMBEROVCE: DUO Podseník
VEĽKÉ KOZMÁLOVCE: Mäso - potraviny - Fiala • COOP Jednota LV
HRONSKÉ KOSIHY: COOP Jednota LV • Pošta
PODLUŽANY: COOP Jednota LV
NOVÁ BAŇA: Supermarket - COOP Jednota ZC
ZLATÉ MORAVCE: Potraviny - AD SPECTRUM
ŽELIEZOVCE: COOP Jednota NZ Komenského 29 a Nábrežná 91
POHRONSKÝ RUSKOV: COOP Jednota NZ, Hlavná 73
DEVIČANY: COOP Jednota LV
PUKANEC: COOP Jednota LV
BÁTOVCE: COOP Jednota NZ, Klimentová Dom služieb

Adresa: Slovenská brána, Kukučínova 44, Levice
Tel.: 0905 630 029
slovenskabrana@sbpress.sk • www.slovenskabrana.sk

MEDVEDÍ CESNAK V NAŠEJ KUCHYNI

Medvedí cesnak je sezónna bylinka, ktorú môžeme spracovať na mnoho spôsobov. Má množstvo priaznivých účinkov na ľudský organizmus, predovšetkým silné antiseptické účinky. Obľubuje výživné, kypré a vlhké pôdy najmä v bukových, zmiešaných a lužných lesoch. Najväčšia šanca, kde naň narazíte, sú brehy potokov. Zbiera sa zväčša začiatkom jari, v druhej polovici marca až začiatkom apríla. Takže, šup-šup von, ešte to stihnete.

Ako ho spoznáte

Čerstvé listy sa zbierajú ešte pred rozkvitnutím. Dajte však pozor, aby ste si ho nepomýlili napríklad s konvalinkou, ktorá je jedovatá. Medvedí cesnak má však nezameniteľnú arómu. Ak listy jemne pošúchate medzi prstami, ucítite silnú cesnakovú vôňu.

Medvedí cesnak ničí mikróby, znižuje obsah cholesterolu a cukru v krvi. Pomáha tiež pri zažívaní a má pozitívne účinky na pečeň a žlčník. Posilňuje imunitu, najmä na jar, kedy prichádza jarná únava. Používa sa pri ochoreniach horných dýchacích ciest, ako je astma a zápal priedušiek. Dokáže potláčať migrenózne stavy. Oplatí sa zaradiť ho do jedálnička.

Zber

Pri jeho zbere pamätajte na to, že hoci nepatrí k osobitne chráneným druhom a môžete sa zbierať takmer všade, nemal by sa zbierať vo veľkých množstvách, len pre vlastnú domácu spotrebu. Navyše sa mesmie zbierať v oblastiach s vyšším stupňom ochrany ako 2 (3-5), čiže ho nemôžete zbierať v chránených rezerváciách, prírodných areáloch a tiež v okolí prírodných pamiatok.

Spracovanie a uskladnenie

Medvedí cesnak je obľúbená bylina v kuchyni – do čerstvých šalátov, vo varených aj pečených pokrmoch. Ideálne je používať ho čerstvý, pretože vtedy má najväčší obsah zdraviu prospešných látok. Sušením sa redukuje obsah silíc. Cesnak však môžete aj zamraziť (čo najskôr po natrhaní) alebo ho nakladať do octového, či olejového nálevu.

Nadrobno nasekané listy sú skvelé na maslovom chlebíku, prípadne ich pridajte do omáčok, mletého mäsa, do rybacích vývarov alebo do rôznych nátierok. V čerstvom stave vydrží, ak natrháte listy aj so stonkami a čo najskôr vložíte doma do pohára s vodou a dáte do chladničky.

Pestovanie medvedieho cesnaku

Medvedí cesnak sa môže rozmnožovať semienkami alebo cibuľkami. Ak ho budete pestovať od semienka, ideálny čas na sadenie je od októbra do marca priamo vo vašej záhrade. Ak chcete rozmnožovať od cibuľky, zasaďte ich koncom leta v auguste alebo septembri, keď je už cesnak dávno odkvitnutý.

Vyhovuje mu tienisté miesto v blízkosti stromčekov alebo kríkov. Nie je veľmi náročný na pestovanie, radšej si dajte pozor na jeho premnoženie. Nesaďte ho na miesto, kde ste predtým pestovali cibuľu, pretože cibuľa potrebuje podobné živiny.

Pesto z medvedieho cesnaku

Potrebujeme: čerstvo natrhaný medvedí cesnak, orechy (vlašské, lieskové, kešu…), extra panenský olivový olej (môže byť aj ľanový, lieskový…), soľ, chilli, citrón

Postup: Medvedí cesnak vložíme do sitka a pod tečúcou studenou vodou ho dôkladne očistíme. Je potrebné ho poriadne umyť. Umytý cesnak otrasieme a necháme chvíľu usušiť. Vložíme ho do vysokej nádoby, v ktorej ho budeme mixovať ručným mixérom, prípadne klasickým mixérom. Postupne pridávame k cesnaku soľ, citrón a olivový olej. Všetky suroviny vrátane pomletých orechov môžete pomiešať aj naraz v hlbokom tanieri alebo miske. Olej pridávame podľa potreby, aby pesto nebolo príliš husté. Skladujeme v chladničke.

Pre čo najdlhšie uchovanie použijeme iba medvedí cesnak, olej a soľ, v takomto zložení vydrží pesto aj niekoľko mesiacov, niekedy až do ďalšej sezóny. Po otvorení ho vždy zalejeme nanovo olejom, aby vydržal dlhšie. Pesto uchovávame v chlade, najlepšie v chladničke, až kým ho nespotrebujeme.

Šalát s bielou reďkovkou a medvedím cesnakom

Potrebujeme: 1 ľadový šalát, 400 g bielej reďkovky, 250 g cherry paradajok, 1 cibuľu, 2 ČL medvedieho cesnaku.

Na zálievku potrebujeme: 3 PL citrónovej šťavy, 2 PL medu, 300 ml studenej vody, 1 ČL soli, ½ ČL mletého čierneho korenia

Postup: Ľadový šalát, reďkovku a cibuľu nakrájame na malé kúsky. Všetko dáme do veľkej misy. Pridáme na polovicu rozrezané cherry paradajky. K zelenine pridáme medvedí cesnak a zálievku. Všetko spolu premiešame a necháme v chladničke postáť aspoň 1 hodinu.

Tvarohová nátierka s medvedím cesnakom

Tvarohová nátierka je slovenskou klasikou, ktorú si na jar môžete veľmi jednoducho dochutiť zdravým medvedím cesnakom.

Potrebujeme: 125 g tvarohu, syr Lučina, ½ cibule, medvedí cesnak, soľ, sušenú červenú papriku, chlieb, zakysanku na zapitie.

Postup: Dôkladne umyjeme medvedí cesnak a pokrájame ho na malé kúsky. Očistíme si cibuľu a pokrájame na drobno. V miske zmiešame dokopy tvaroh, Lučinu, cibuľku, soľ, červenú papriku a medvedí cesnak. Všetko ešte raz dobre premiešame a natrieme na krajčeky chleba. Podávame so zakysankou na zapitie.

Tinktúra z medvedieho cesnaku– prírodný liek

Nazbierame čerstvé listy medvedieho cesnaku, asi 1 kg. Nakrájame ho na pásiky a natlačíme do veľkého štvorlitrového pohára. Zalejeme 2 litrami konzumného liehu (môže byť vodka, vínovica atď.) až po vrch. Uzavrieme a odložíme do komory, špajzy, pivnice. Necháme lúhovať 3 - 4 týždne. Postupne zlievame tekutinu cez sitko do sklenenej alebo keramickej nádoby. Všetko prefiltrujeme do fľašiek a uzavrieme. Je to silný koncentrát, užívame len 2 - 3 lyžičky denne.

Tinktúra znižuje cholesterol a cukor v krvi, detoxikuje, zlepšuje prúdenie krvi a priechodnosť ciev. Pomáha pri liečbe žalúdočných vredov, prečisťuje obličky a tráviaci systém. Zmierňuje dýchacie ťažkosti, osvedčil sa pri liečbe kožných vyrážok, povrchových vredoch a lišajoch. Posilňuje pamäť a znižuje bolesť spôsobovanú rôznymi zápalmi.

Dvaja kozmonauti stoja pred raketoplánom na mesiaci. Jeden pozrie na druhého a hovorí: „No na mňa nepozeraj, ...

(Pokračovanie v tajničke)

SUDOKU stredné

						3		5
			2	5	9			7
	8	9		6			4	1
		7	4					9
3					7	4		
7	5			4		6	1	
4			1	3	5			
2		3						

SUDOKU

Pomôcky: Oki, Sky	citoslovce bolesti	tantal (zn.)	túz	drevený hranol na koľajnice	patriaci Imrovi	SB	popevok	značka procesorov	nevedomky	SB	domáce meno Miroslavy	japonské sídlo	usadenina
zväzky slamy						typ počítačovej siete				nápoj (expr.) / vojenská jednotka			
1						svetadiel / značka izolácie							
SB	drobná paprať	drením poškoď / vzdor					zaliečal sa dievčaťu / vedomostná súťaž						
autonómna oblasť			produkt včiel / úžitková rastlina					značka spotrebičov / biblická postava				Academic Technology Approval Scheme	existovali
náuka o zdravom spôsobe života											značka kozmetiky / nebo, po anglicky		
nemecká automobilka					nápoj hrozna / predložka					základná číslovka / yard (zn.)			
ľahké obvodové plášte				2									
druh papagája				argón (zn.)			dakedy						

Krížovka SB č. 8

Vylúštenie krížovky s nalepeným kupónom a tel. č. za účelom kontaktovania výhercu čakáme do 1.5.2020. Tajnička z č. 7 *„a nebolia ho ruky.“* Darček získava **Eva Ondriškovičová z Levíc.** Cenu si môže prevziať v redakcii. *Autor krížovky:* ***Miroslav Mráz*** **(http://blog.miroslavmraz.com/)**

HUMOR DO VRECKA

Ako sa ukryje slon v lentilkách? Namaľuje si nechty na farebno.
Už si videl niekedy slona v lentilkách? Nie, no vidíš ako sa dobre skryl.

Príde dážďovka domov a pýta sa matky:
Kde je ocko?
Išiel chytať ryby, odpovie matka.

Rozvádza sa zajac so zajačicou. Sudca sa pýta zajaca:
Prečo sa chcete rozviesť?
Lebo ona škúli.
A to ste pred svadbou nevideli?
Ja som si myslel, že ona na mňa len také oči robí.

Sliepka začne z ničoho nič znášať vajcia. Jeden deň žlté, druhý deň červené, potom modré... Kohút to istý čas sleduje, ale potom spustí:
Keď ja chytím toho páva, tak ho vyfliaskam, že ho hneď prejde chuť na zálety!

Opitá sova letí lesom, zletí na zem a tam leží horeznak pod stromom:
Kukuk, čvirik, alebo ako to bolo?

Želiezovská strelnica sa dožila 55 rokov

Želiezovská strelnica zažila množstvo premiér začínajúcich strelcov. Svedčí o tom bohatá história doložená zarámovanými diplomami a vyblednutými čierno-bielymi fotografiami na stenách. O jej minulosti, súčasnosti, ale aj plánoch do budúcnosti sme sa porozprávali s Jozefom Hallerom, trénerom, rozhodcom a správcom strelnice v jednej osobe, ktorý zároveň pôsobí ako predseda miestneho športovo-streleckého klubu už 55 rokov.

Pracovňa predsedu streleckého klubu v Želiezovciach, J. Hallera. Na fotografiách v hornom rade sú majstri streľby.

Kam až siahajú začiatky klubu MAGNUM?

Športovo strelecký klub MAGNUM funguje oficiálne od 8. apríla 1976, keď bola založená Základná organizácia Zväzarmu mesta Želiezovce. Viedol ju MUDr. Juraj Nagy. Mali aj automotoklub a robili Majstrovstvá republiky v automobilových súťažiach. My sme v rámci klubu založili sekciu strelecku a odvtedy sme začali používať aj názov MAGNUM. Brali sme to tak, že je to niečo veľké, významné a... história nám dala za pravdu, keďže úspešne fungujeme doposiaľ. Avšak strelecký klub ako taký vznikol v Želiezovciach už skôr. V roku 1963 sme sa dali dokopy šiesti nadšenci športovej streľby a s požičanými malorážnymi puškami od JRD Želiezovce sme chodili po súťažiach v okrese Levice.

Koľko členov má v súčasnosti a koľko ich bolo spolu za všetky roky existencie?

Dokopy to bolo 315 členov, momentálne je v klube registrovaných 229 členov. Členská základňa je veľmi široká - chodia k nám ľudia z Bratislavy, Trnavy, Levíc, Komárna, Šurian, Branova, Banskej Bystrice. Máme skutočne veľký záber. Dá sa však povedať, že cítime aj dôsledok akejsi migrácie. Niektorí naši členovia odišli do zahraničia, takže majú dočasne pozastavené členstvo s tým, že keď prídu domov, majú prednostné právo sa k nám vrátiť.

Aké najvýznamnejšie úspechy dosiahli jeho členovia za celé obdobie?

Mária Maturkaničová získala titul Majsterky streľby v roku 2006, ďalej Kristián Majtán, Martin Streda, Zuzana Ďuríková, František Csala – títo všetci dosiahli titul Majstra republiky v streľbe z malokalibrovej pušky v ľahu na 50 metrov. Počas ďalších rokov 23 našich strelcov a strelkýň dosiahlo výsledky na udelenie titulu majster streľby, v pištoľových disciplínach na 25 a 15 metrov z malokalibrových, ako aj z veľkokalibrových pištolí. No a jednoznačne za celoklubový úspech považujeme aj skutočnosť, že ako klub sme na tejto strelnici zorganizovali sedemkrát Majstrovstvá republiky.

Jozef Haller so svojimi zverencami, mladými strelcami.

Čo sa týka členskej základne, darí sa vám ju postupne omladzovať?

S účasťou mládeže by to mohlo byť aj lepšie. Klub mladých talentovaných strelcov pri športovo streleckom klube MAGNUM má v súčasnosti osem členov vo veku do 15 rokov (Jana Vrbová, Ema August Ferda, Sofia Herman, Jakub Herman, Miloš Barkóci, Samuel Polerecký, Jakub Lojt a Dana Fečková), ktorých trénujem ja. Každý z nich má svoj zápisník, kde sa mu zaznamenáva účasť na súťažiach, výsledky, ale aj bezpečnostné predpisy, ktoré musí vedieť. Naša organizácia rada do svojich radov prijme všetkých, ktorí majú chuť sa zapojiť do výcviku. Podotýkam, že máme kvalifikovaných trénerov streľby s dlhoročnými skúsenosťami so streľbou, keďže už vyše 25 rokov pôsobia v športovej streľbe ako vrcholoví strelci a tí mi pomáhajú, keď robíme súťaže.

Má klub nejaké obmedzenia alebo funguje celoplošne pre všetky typy a druhy streľby?

Na základe toho, že sme dobudovali ochranné prostriedky na zamedzenie výstrelu mimo palebnú zónu, máme balistikom schválenú stálu strelnicu pre streľbu zo všetkých športových zbraní na 100 metrov. Strieľa sa zo všetkých športových zbraní - pištolí, revolverov, ako aj veľkokalibrových a malokalibrových puškiek až do vzdialenosti 100 metrov podľa pravidiel a Zákona 190/2003 Z. z. Okrem toho poskytujeme strelnicu zamestnancom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody vo Veľkom Dvore. Počas roka k nám chodia na 20 – 24 akcií, keďže to majú predpísané v rámci povinného tréningu a my im robíme kompletný servis. Naša strelnica ma obrovskú výhodu, že je situovaná na severovýchod. Celý deň máme slnko za chrbtom, čiže ideálne podmienky. Navyše, smerom, kadiaľ strieľame, sa 4,5 km nenachádza žiadna dedina, len polia a lesy. Bezpečnosť je teda zaručená, inak by nám to bezpečnostný technik ani neschválil.

Podujatie k príležitosti MDD na strelnici v Želiezovciach.

Domnievate sa, že tieto ideálne strelecké podmienky sú aj dôvodom veľkého počtu členov vášho klubu alebo je za tým aj niečo iné?

Načriem trochu do histórie. Pozemok strelnice (97 árov) je vo vlastníctve nášho klubu. Odkúpili sme ho, takže majetkovoprávne je vysporiadaný. Spravil sa projekt na budovu a po práci sme sem chodili betónovať, murovať... Bavilo nás, ako nám budova rástla pred očami. Neskôr sme si dorobili krytú terasu a sociálne zariadenie, takže stále čosi vylepšujeme. A to je možno dôvod, prečo sem ľudia radi chodia. Navyše mi si tu všetci tykáme, nebazírujeme na hodnostiach, tituloch, postavení... toto je šport, čo nič také nepozná. Takže vzťahy v klube máme výnimočne dobré.

A čo spolupráca s inými mestami, s inými klubmi? Chodia vaši členovia na súťaže aj mimo regiónu?

Spolupracujeme s Handlovou, robíme im rozhodcov, rovnako zvykneme rozhodovať aj v Banskej Štiavnici. Chodili sme veľa do Bátoviec, kým to tam organizoval Vlado Uhrinčať. Spolupracujeme aj s poľovníkmi a čo sa týka súťaží, naši členovia chodia do Handlovej, Banskej Štiavnice, Rudna nad Hronom. Bohužiaľ, strelníc schválených na športove účely, je čoraz menej. Kedysi sme chodili aj do Trnavy a do Rybníka. Ako rozhodca športovej streľby som pôsobil v Žiline, Diakovciach, Topoľčiankach.

Urobme si krátku rekapituláciu – aký bol pre vás rok 2019?

Vynikajúci. Až 11 našich strelcov a strelkýň dosiahlo titul Majstra streľby. Klub mladých strelcov ide tiež v ich šľapajach – tu získala titul streľby Jana Vrbová, ktorá nastrieľala 148 bodov zo 150 možných v streľbe na 50 metrov. Aj ďalší členovia klubu dosiahli cca 143 – 146 bodov, čo je vynikajúci výsledok vzhľadom na fakt, že ich trénujeme len 6 mesiacov. Teší ma, že úspech mali aj akcie, ktoré sme zorganizovali počas roka. Za všetky spomeniem MDD – mali sme tu asi 220 detí, ktoré prišli spolu s pedagógmi. Členovia klubov vojenskej histórie sem doniesli dokonca protitankové delá, guľomety a iné historické zbrane z obdobia 2. svetovej vojny, z ktorých sa strieľalo slepými nábojmi. Pre deti sme okrem darčekov pripravili aj súťaže v behu, hode granátom, v streľbe zo vzduchovky... Jednoducho, snažíme sa rozšíriť možnosti ich športového vyžitia.

Cenu primátora za športovú streľbu počas Dní mesta Želiezoviec odovzdal víťazovi L. Svanczarovi primátor O. Juhász.

Keď sme už pri téme športovania detí, ako je to so športovou streľbou?

V dobe, keď bol v Želiezovciach Dom pionierov, mali sme tam stálu strelnicu, kde sa strieľalo zo vzduchovky elektricky ovládanými lapačmi. Deti tam chodili veľmi radi. Teraz je iná doba.

Aká je organizácia streleckého klubu MAGNUM?

Našu organizáciu vedie 7-členná rada strelectva. Na našu prácu dozerá trojčlenná kontrolná a revízna komisia. V súčasnosti má naša organizácia 229 členov. Máme 10 kvalifikovaných trénerov športovej streľby ako aj rozhodcov II. triedy a jedného I. triedy, ktorým je Jozef Haller. Naša činnosť sa riadi športovým kalendárom, ktorý sa vždy schvaľuje v mesiaci október predchádzajúceho roka. Spolupracujeme s Ústavom na výkon trestu odňatia slobody, ktorého príslušníci si tu zvyšujú streleckú odbornosť, ako aj s Obvodnou poľovníckou komorou, ktorá pripravuje nových adeptov – kandidátov na poľovný lístok a u nás prevádzajú praktické streľby.

Ďalej spolupracujeme zo slovenskou Základnou školou v Želiezovciach, pre ktorú pripravujeme MDD. Deti sú odmenené pohármi, medailami a diplomami. So slovenským zväzom protifašistických bojovníkov ZO Želiezovce organizujeme každoročne streleckú súťaž ku Dňu SNP, na počesť hrdinov Dukliansko-brnenskej operácie a Povstaleckú vatru pre obyvateľov Želiezoviec. Jednou z veľkých akcií je spolupráca s Mestským úradom Želiezovce s primátorom Ondrejom Juhászom na organizovaní streleckých súťaží v rámci Dní mesta Želiezovce. V rámci nich spoločne s mestom organizujeme akcie pre zahraničných hostí, ktorých na tieto slávnosti mesto pozýva z družobných miest. 29. augusta 2020 bude naša organizácia oslavovať 55. výročie založenia klubu na čele s predsedom klubu Jozefom Hallerom.

Anna Medzihradská,
foto =LV=

ViOn chce pomôcť virtuálnou vstupenkou na duel so Zenitom

Archívny záber zo zápasu 20. kola FC ViOn Zlaté Moravce - ŠKF iClinic Sereď 1:3 (1:1) v sezóne 2019/20

Pandémia vírusu COVID-19 zasiahla celý svet. Svoju daň si vybrala i v tom futbalovom. Tribúny zostali prázdne, fanúšikovia smutní. Futbalový klub FC ViOn Zlaté Moravce - Vráble sa rozhodol pomôcť ľuďom v prvej línii boja proti koronavírusu a pokúsi sa virtuálne vypredať svoj štadión na zápas z predkola Pohára UEFA 2007 proti Zenitu Petrohrad. Prvý duel 2. predkola sa odohral v auguste 2007 a domáci ho po otvorenej partii prehrali 0:2. Fanúšikovia vtedy vypredali štadión a na tribúny ich prišlo 3368. Pripomenúť si ho môžu i pamätnou vstupenkou, ktorú dostanú vo forme PDF na email po zakúpení domáceho zápasu v symbolickej cene 3 eurá. V prípade, že chcú podporiť myšlienku inou sumou, môžu tak urobiť dobrovoľne vo výške 15, 25 a 50 eur, čím sa zaradia medzi bronzových, strieborných a zlatých podporovateľov. Každému, kto podporí túto myšlienku, príde zároveň aj poďakovanie od klubu.

Predaj lístkov v počte kapacity štadióna spustili v piatok 10. apríla a bude výlučne na stránke fcvion.maxiticket.sk. Pamätná vstupenka bude dostupná do 10. mája, v prípade vypredania štadióna môže byť predaj ukončený skôr.

Klub ihneď po skončení predaja lístkov celou sumou pomôže tým, ktorí to potrebujú najviac. Konkrétne Kongregácii bratov tešiteľov Zlaté Moravce, kde je zriadená lôžková časť pre prípadnú nákazu silových zložiek. Táto organizácia zároveň v spolupráci s mestom poskytuje sociálne slabším ochranné rúška, dezinfekčné prostriedky či zabezpečuje jedlo.

„Už skôr naši fanúšikovia, ale i ďalší ľudia z prostredia nášho klubu a v neposlednom rade samotní hráči dokázali, že sa vedia zomknúť a pomôcť ľuďom v núdzi. Počas premiérového vydania talkšou Večer s ViOnom sme 22-ročnému Matúškovi Pechovi, ktorý trpí svalovou dystrofiou, odovzdali šek so sumou viac ako tisíc eur. Radi by sme pomohli ďalším, ktorých kríza spôsobená vírusom postihla najviac. Tentoraz sa síce neuvidíme osobne, ale napriek tomu, z pohodlia domova, sa dá symbolickou čiastkou prispieť na dobrú vec. Neprichádzame s ničím novým, virtuálne vstupné sa ujalo v susednom Česku. Inšpirovali sme sa a využili na pomoc atraktívny a azda najväčší súboj ViOn-u vo svojej histórii – proti slávnemu ruskému veľkoklubu Zenitu Petrohrad. Myšlienka zosilnela ešte viac, keď sa ozval kapitán Tomáš Ďubek s otázkou, či sme nad niečím podobným nepremýšľali. Nápad tak ide od nás všetkých. Radi pomôžeme ľuďom, ktorí to v ťažkej situácii potrebujú," uviedol v tlačovej správe klubu PR a event manažér Peter Žember.

-am-, zdroj FC ViOn
foto archív J. Bedej

Ďalší míľnik zlatomoravského futbalu

Futbalový klub FC ViOn Zlaté Moravce-Vráble si v tomto roku pripomína 25. výročie vzniku. Písal sa 22. január 1995, keď skupinka nadšencov okolo podnikateľa Viliama Ondrejku oficiálne založila futbalový klub. Napriek tomu, že métou organizácie od Žitavy bola tretia liga, dotiahli to až do najvyššej súťaže.

„Ubehlo to naozaj veľmi rýchlo. Napriek tomu, pamätám si, keď sa tvorila myšlienka vzniku. Po tom, ako som začal podnikať, prichádzali prvé príjmy. Stále som mal myšlienku, že by som chcel niečo robiť, ale poriadne Prvá a základná myšlienka bola robiť futbal. Založili sme klub a vytýčili si ciele. Vstúpili do najnižšej súťaže a hrali šiestu ligu. Našou métou bola tretia liga. Nikdy som nehral veľký futbal. Vzišli sme z určitého prostredia, nedávali si obrovské ciele. Boli stanovené na tom, že chcem robiť seriózny futbal," uviedol na klubovom webe prezident FC ViOn Viliam Ondrejka.

Viliam Ondrejka

Za najpamätnejší míľnik považuje rok 2007, keď sa ViOn stal profesionálnym klubom. V tom istom roku sa mužstvu podarilo dosiahnuť dosiaľ najväčší úspech v klubovej histórii, keď triumfovalo v Slovenskom pohári. Dnes živí v sebe tajnú nádej v Slovnaft cupe.

-am-

Neplnoletí mladíci, ktorým by v sezóne 2020/21 mohla patriť Extra liga, obliekali aj dres Levíc

Keď začne sezóna 2020/21, nebudú mať ešte ani osemnásť rokov. Minimálne do niekoľkých úvodných stretnutí nastúpia s košíkom na prilbe. Aj tak sa ale môžu postarať o veľký rozruch v prípravách súperových trénerov na zápas.

Webový portál hokejovýsvet.sk publikoval zaujímavý článok o mladíkoch, o ktorých bude hokejová verejnosť ešte počuť.

Adrián ZUBÁK a Šimon NEMEC. Obaja na konci sezóny obliekali aj dres Levického A-čka. Okamžite si získali pozornosť širokej hokejovej verejnosti a levického fanúšika.

Šimon NEMEC

V sezóne 2019/20 sa stal najmladším pravidelne nastupujúcim hráčom v Tipsport lige. Mal iba 15 rokov a sedem mesiacov, keď debutoval. Šimon Nemec si okamžite získal pozornosť širokej hokejovej verejnosti. Dokopy v najvyššej slovenskej súťaži nastúpil na dvanásť zápasov, nazbieral tri body za asistencie. Minulú sezónu strávil v Liptovskom Mikuláši, kde bol súčasťou tímu do 18 rokov, takže skok to bol pre neho poriadny.

„Na seniorský hokej som si zvykol rýchlo. Dostal som sa do toho asi za dva zápasy. Starší spoluhráči mi pomáhali, povzbudzovali ma, vždy mi povedali, keď som spravil niečo zle," povedal Nemec v live rozhovore na instagramovom profile hokejovysvet.sk.

Rozdiely však boli poriadne citeľné: „Rozdiel bol skoro vo všetkom. V rýchlosti, sile, taktickej hre. Dá sa na to rýchlo zvyknúť, len treba hrať zápasy," tvrdí 16-ročný bek. Keď nehral za Nitru, chodil do Levíc, kde absolvoval dvadsať stretnutí, strelil dva góly. Ešte predtým si zahral aj za projekt U18 v juniorskej lige.

„Keď skončil projekt U18, tak ma angažovali aj v Leviciach, pretože Nitra potrebovala získať nejaké body. Mne to vôbec nevadilo. Hral som stále medzi mužmi, SHL má svoju kvalitu," ozrejmuje autor dvoch gólov a šiestich asistencií z nižšej súťaže. Počas ročníka niekoľkokrát nastúpil aj za juniorku Nitry. Namiesto vrcholu sezóny 2019/20, ktorý mal prísť v Spišskej Novej Vsi na šampionáte B-kategórie v kategórii U18, musí, ako všetci, byť doma. Čas si kráti hraním konzolových hier FIFA, NHL či Mafia: „Teraz sme mohli byť na šampionáte. Boli sme veľmi motivovaní. Cítili sme, že môžeme postúpiť. Chceli sme hrať pred domácimi fanúšikmi," smutne skonštatoval.

Fanúšik Bostonu Bruins a obrancu Erika Karlssona zo San José Sharks má na sezónu 2020/21 stanovený jasný cieľ: „V budúcej sezóne by som chcel pravidelne nastupovať za áčko Nitry a získať si stále miesto v zostave," dodal Šimon Nemec, ktorý neriešil žiadnu možnosť prípadne odísť do zámoria, v live rozhovore na instagramovom profile hokejovysvet.sk.

Adrián ZUBÁK

Narodil sa presne na Štedrý deň, tento rok oslávi 18. narodeniny. HC ´05 iClinic Banská Bystrica mu dal šancu počas už skončeného ročníka 2019/20 na devätnásť zápasov v Tipsport lige. Síce nebodoval, ale zaujal dobrým korčuľovaním, či prehľadom v hre. Skúsenosti zbieral aj v Leviciach. Za Levice odohral jedenásť zápasov s jednou asistenciou. Mladý rodák z Brezna si dokonca na seba okrem reprezentačného dresu do 18 rokov obliekol aj ten, ktorý patrí mužstvu U20.

Mladíci, ktorí obliekali seniorský dres HK Levice v sezóne 2019/2020: G. OLEJNÍK, J. ŠIMKO, Š. NEMEC, S. KRAJČ, S. SOCHA, A. ZUBÁK, S. KLIMENT.

Autor: hokejovysvet.sk
Matej Kubove
MMo / HK Levice

REGIONÁLNY DVOJTÝŽDENNÍK
SLOVENSKÁ BRÁNA

Regionálny dvojtýždenník pre levickú, zlatomoravskú a novobanskú oblasť • Vydáva **SB PRESS, s.r.o.** • Vychádza dvakrát mesačne. • **Šéfredaktorka: PhDr. Monika Nemčeková,** tel. 0905 241 329 • **Redaktorka: Mgr. Mária Švecová,** tel. 0905 630 029 • **Technický redaktor: Martin Majer** • Anonymné príspevky neuverejňujeme. Redakcia si vyhradzuje právo krátenia, upravovania i neuverejnenia príspevkov. Uverejnené príspevky sa nemusia zhodovať so stanoviskami redakcie. Za obsah inzercie redakcia nezodpovedá. Rukopisy sú zasielané spätne autorom len v prípade vyžiadania. • **Sídlo vydavateľa, adresa redakcie:** Slovenská brána, M. Kukučína 44, 934 01 Levice • **IČO:** 36526924 • **E-mail:** slovenskabrana@sbpress.sk, sbpress@sbpress.sk • **Internet:** www.slovenskabrana.sk • **Tlač:** PETIT PRESS, a.s. Bratislava • Rozširujú súkromní predajcovia • Evidenčné číslo: EV 1450/08 • ISSN 1338-9440 • Poštovné novinových zásielok povolené SP, š.p. OZ RP Bratislava č.j. 59-RP/2003.